

פרק א

מראה "מעשה מרכבה".

1. מאיזה שבט היה יחזקאל, היכן ניבא ומתי? יחזקאל הכהן, ניבא בארץ בבל¹, לגולים שהיו ליד נהר כבר.

בה' בחודש הרביעי, בשנה ה-30 ליובל האחרון, שהיא גם השנה ה-5 לגלות יהויכין (יחזקאל גלה עם גלות יהויכין, 11 שנים לפני החורבן. א"כ הנבואה היתה 6 שנים קודם החורבן).

2. כיצד נקרא מראה הנבואה שראה? מעשה מרכבה.

3. והנה רוח סערה באה מן הצפון. מה הביאה הרוח סערה יחד עימה?

א. ענן גדול. ב. אש מתלקחת. (בוערת בחזק) ג. נוֹגַה סביב האש (בעין המראה הוזהר שסביב האש). ד. חשמל שבתוך האש. (האש הבהירה או הכחולה שסביב לפתילה).

4. מה ראה מתוך החשמל?

דמות 4 חיות הדומות לגוף של אדם.

5. כיצד נראו הפנים של החיות? לכל חיה 4 פנים: א. פני אדם מקדימה. ב. פני אריה מימין. ג. פני שור משמאל. ד. פני נשר מאחור.

6. תאר עוד את דמות החיות.

א. החיות היו בעלי רגל ישראל (ללא פרקים כמו בברך). ב. כף הרגל היתה עגולה כמו של עגל. ג. לכל חיה 4 כנפיים (שתיים – חוברות כנגד הפנים וכך מכסות אותם, ועוד שתיים מכסות את הגוף) ד. מתחת לכל כנף² – יד.

7. מה היה נוצץ כנחושת קלל? רגליהם וכף רגליהם, היו זוהרים כנחושת מבריקה.

8. מה מוליך אות החיות, וכיצד הן

מסתובבות? הרוח³ מוליכה את החיות, ואינם צריכות להסתובב, מפני שלכל צד יש פנים. ("אל עבר פניו ילכו").

9. מי בוער כלפידים, ומה דומה למראה בָּזֶק? דמות החיות דומה גם, לגחלי אש ה**בוערים כלפידים**, ולאש זו היה מסביבה נוגה, וממנה יוצאים ברקים.

ריצתם המהירה והחזרה למקומם של החיות, משולה למהירות מראה ה**בָּזֶק** (בזק = ברק).

10. מה נמצא מתחת לכל חיה? אופן. (גלגל)

11. כיצד נראים האופנים? א. כעין תרשיש (אבן יקרה). ב. רחבים ("גִּבְיֵהֶן"). ג. גבוהים ("גִּבְהֵן"). ד. רוחבם היה מלא עיניים (בגווני רבים).

ה. אופן בתוך אופן (גלגל בתוך גלגל, כך שיכולים להתגלגל לכל כיוון בלי להסתובב; כמו כדור). ו. גורמים ליראה.

12. מה גורם לאופנים ללכת?

אותה הרוח של החיות.

13. מה נמצא מעל ראשי החיות?

הרקיע, הנראה כעין קרח נורא.

14. לאילו קולות דומים קולות הכנפיים?

א. קול מים רבים. ב. כקול ש-די. ג. קול המולה כקול מחנה (קול המַיָּה, של מחנה שיש בו המון אנשים).

15. מתי מתרפות הכנפיים? כשנעמדות ונעצרות.

16. ממה עשוי מראה הכסא שמעל לרקיע?

הכסא מאבן ספיר (אבן יקרה).

17. כיצד היתה דמות האדם שעל הכסא?

(הדמות שראה, היא דמות כבוד ה'; פס' כח')

ממתניו ולמעלה נראה מראה חשמל, ומסביבו

מראה אש.

ממתניו ולמטה נראה מראה אש, ומסביבו מראה

נוגה בצבעי הקשת ביום מעונן.

18. מה קרה ליחזקאל מהמראות? מרוב

השתוממותו על המראה – נפל על פניו.

פרק ב

ה' ממנה את יחזקאל לנביא לבנ"י. אף שבנ"י יסרבו לשמוע תוכחתו, מחזק אותו ה' בשליחותו, כדי שבבוא הרעה ידעו, שנביא היה בתוכם והזהירם, ומפני שלא שמעו – נענשו.

19. "בן אדם⁴ שולח אני אותך אל בני

ישראל". מה הצטווה יחזקאל לפני

קבלת השליחות?

הואיל ונפל על פניו, בראותו מראות אלוקים,

הצטווה יחזקאל לעמוד על רגליו.

20. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", והקימה אותו.

21. הסבר: "וַאֲשַׁמַּע אֶת מְדַבֵּר⁵ אֱלֹהִים".

שמע את הנבואה מדברת אליו.

⁴ קראו בן אדם, שלא יתגאה אחר שראה מראה המרכבה (רש"י).

⁵ מתדבר. כמו: וכבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת אשר על ארן העדת מבין שני הכרבים וידבר אליו" (במדבר פרק ז פט), וכמו לקמן: "וַאֲשַׁמַּע מדבר אליו מהבית ואיש היה עמד אצלו" (יחזקאל פרק מג, ו).

¹

² "על ארבעת רבעיהם" – הואיל ויש לחיה 4 צדדים, קורא לכל צד רבע.

³ הרוח – רצון.

30. להיכן נשלח יחזקאל, וכיצד הגיע לשם?
אל בני הגולה שבתל אביב, ליד נהר כבר בבבל.
”וַתֵּשֶׁבְּאֲנִי רוּחַ”, ובכוח הרוח – הלך.

31. מזה שמע הנביא בנבואתו?

שמע מאחוריו (מהמקום שהיה כשקבל הנבואה) קול רעש גדול הקורא: ”בְּרוּךְ כְבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ” (יבורך וירבה כבוד ה', במקום שנמצא, אחר שגלה ממקומו שבמקדש). ושמע את קול בְּנֵי הַחַיּוֹת, מְשִׁיקוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֲוֹתָהּ (הכנפים דופקות במעופם, אחת על חברתה ועושות רעש), וכנגד הכנפיים, הרעיש קול האופנים וקול רעש גדול (ונשמע רעש גדול).

32. ”וַיֵּד ה' עָלַי חֲזָקָה”. הסבר!

הואיל והיתה לו נבואה קשה מאוד לנבא, הלך מר בְּחֶמְת רוּחוֹ (שהיה קשה בעיניו לנבא תוכחה קשה זו), אלא ש”יד ה' עלי חֲזָקָה” – שרוח ה' הכריחה אותו ללכת לנבא.

33. כמה זמן היה בתל אביב, עד שהתחיל לנבא?

במשך שבעה ימים שתק ולא אמר להם כלום. (”וַיָּאֲשֶׁב שֵׁשׁ שָׁבָעַת יָמִים מְשָׁמִים בְּתוֹכָם”).

34. מי הוא הצופה, ומה תפקידו?

הנביא נמשל לצופה, העומד על החומה להזהיר מפני האוייב שבא. אם יזהיר הנביא את העם מפני הרעה, ויטיף להם לשוב בתשובה לפני ה', עשה את תפקידו, ואת נפשו הציל.

הרשע שלא ישמע לצופה, או הצדיק שהרשיע, ימותו בעוונם, ולצופה אין עוון כלל.

35. רשע שהנביא לא הוכיחו. האם הנביא יענש על עוונותיו של הרשע?

לא! אבל הוא יענש על כך שלא הזהירו.

36. ”וַתְּהִי עָלַי שֵׁם יְד ה', וַיֹּאמֶר אֵלַי קוּם יָאֵ...”.

”וַתְּהִי עָלַי שֵׁם יְד ה', וַיֹּאמֶר אֵלַי קוּם יָאֵ...” – היכן היה כשהצטווה לצאת ולהיכן יצא? היה בתל אביב, והצטווה לצאת אל הבקעה, שהיא מקום טהור יותר מתל אביב.

37. איזו נבואה קבל בבקעה?

כמו המראה שראה על נהר כבר (מעשה מרכבה שבפרק א'). שוב נפל על פניו מפני המראה שראה, ושוב באה רוח והעמידה אותו על רגליו. יחזקאל הצטווה, להסתגר בביתו ולא לנבא, עד ”שיפתח” ה' את פיו (עד שיצווה עליו לנבא).

38. כיצד מתואר בפסוק מאסרו של יחזקאל בביתו, ושתיקתו?

הנה נתנו עליך עבותים (חבלים עבים), וְאַסְרוּךְ בָּהֶם, וְלִשְׁנֶךָ אֶדְבִּיק אֶל חֶפְךָ – וְנִאֲלַמְתָּ (יעשה עצמו כאילם).

22. מי הם ”בית המרי”? בני, שמורדים בה? (ונקראו גם ”גויים המורדים”).

23. אלו עוד חסרונות יש לבית המרי?

”קִשְׁי פָּנִים” – חצופים ואינם מתביישים, ”וְחֲזָקֵי לֵב” – מלקבל תוכחה.

”סָרְבִּים” – מסרבים לשמוע לתוכחה.

”סְלוֹנִים”, ”עֲקָרְבִּים” – יכאיבו לנביא המוכיח, כמו קוצים דוקרים.

24. מה התכלית העיקרית של תוכחת יחזקאל?

(לשם מה בעיקר, נועדה השליחות שלו)

”...אם ישמעו ואם יחדלו... וַיִּדְעוּ כִּי נְבִיא הָיָה בְּתוֹכָם” – כשתבוא הרעה, ידעו שמאת ה' היא,

ונענשו מפני שלא שמעו. (ולא במקרה)

25. כיצד נמסרה הנבואה ליחזקאל? מראה יד האוחזת מגילת ספר, וכתוב עליה מלפנים ואחור

(משני הצדדים): ”קָנִים וְהָגָה וְהִי” (דברי צער, דיבורי

הספד ויללה).

פרק ג

א. ציווי לנביא, ללמוד היטב את הנבואה שיקבל.

ב. חיזוק לנביא, כנגד בני חֲזָקֵי הַמִּצַּח וקִשְׁי הַלֵּב.

ג. מראה הנבואה בנהר כבר, והשתיקה שם 7 ימים.

ד. הגדרת תפקיד הנביא כצופה.

ה. מראה הנבואה בבקעה, והציווי לשבת בביתו שותק עד

שיפתח ה' פיו.

26. כיצד נכתב בפסוק, שעל הנביא ללמוד היטב את הנבואה שינבא?

”וַיִּאֲפַתַּח אֶת פִּי וַיֹּאכַלְנִי אֶת הַמַּגִּלָּה הַזֹּאת...”,

עד ש: ”בְּטֶנֶךָ תֵּאָכַל וּמַעֲיָד תִּמְלֵא...”. ועל אף שהנבואה קשה (קָנִים וְהָגָה וְהִי), היתה בפיו מתוקה

כדבש (מפני שדבר ה' היא).

27. הסבר: ”וַיִּדְבַּרְתָּ בְּדַבְרֵי אֱלֹהִים”!

דבר אל בני, בשפה שאני מדבר אליך – בלשון הקדש.

28. מי נקרא: ”עם עמקי שפה וכבדי לשון”?

הגויים (שִׁלְךָ), לשונם נשמעת כשפה ”עמוקה וכבדה” –

שאינה מובנת כלל). ואף שאינם מבינים את לשון

הקדש, אם היה הנביא נשלח אליהם, היו

מקבלים את תוכחתו⁶, שלא כבניי שאינם אוֹבִים (רוצים) לשמוע.

29. מי נמשל לשמיר, ומדוע?

יחזקאל. למרות שבניי הם, ”חֲזָקֵי מִצַּח וקִשְׁי

לֵב”, מצחו של יחזקאל יהיה חזק ממצח בניי,

כשמיר החזק מצור (כברזל החזק מסלע).

⁶ היו מעמידים מתרגם, ומקבלים התוכחה. (מהר”י קרא)

פרק ד

39. באיזה לשון ישתמש הנביא, כשיפתח ה' את פיו? "וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים" – לא מעצמי אני אומר, אלא בדבר ה'.

מעשה הלבניה, השכיבה של יחזקאל כנגדה ומאכלו בזמן השכיבה, מורים על המצור העתידי לבוא על ירושלים, על הרעב והבזיון שיבואו על בני.

40. על מה נצטווה יחזקאל "וְחִקֹתָ⁷ עָלֶיךָ עִיר אֶת יְרוּשָׁלַיִם"?

לחקוק על לבנה מטיט, צורה של העיר ירושלים, סביבה מצור של אויבים, מגדל שממנו זורקים על החומה אבנים (דִּקָּה), וסוללה על החומה (ערימת עפר על החומה מבחוץ, ע"מ לעלות דרכה על החומה). סביב החומה יהיו מחנות אויבים, ואֵלֵי ברזל המנגחים את החומה (וְיִשִׁים עָלֶיךָ פְּרִים סְבִיבִי).

41. מה עוד ידמה לחומת ירושלים שבמצור? שיקח מחבת ברזל, וישים אותו בינו ובין העיר החקוקה על הלבניה.⁸

42. בקשר למה נזכרו המספרים 390, 1 ו- 40? 390 יום – ישכב הנביא על צידו השמאלי, לכפר על עוונות ישראל שחטאו במשך 390 שנה (הוא זמן מלכות ישראל).

40 יום – ישכב הנביא על צידו הימני, לכפר על עוונות יהודה שחטאו במשך 40 שנה⁹ (הוא הזמן הנוסף של חטאי מלכות יהודה)

43. "וְאֵל מְצוֹר יְרוּשָׁלַם תִּכְיֶן פְּנִיךָ וְזָרַעַךָ חֲשׂוּפָה... וּנְבֵאתָ עָלֶיךָ". איזו נבואה? שכיבה זו של הנביא כשזרועו חשופה (כדרך הנלחמים שמגלים זרועם) – כנגד הלבניה, מורה על כך שהאויב (נ"ט) בא לצור עליה – ולהחריבה.

44. "וְהִנֵּה נָתַתִּי עָלֶיךָ עֲבוֹתִים". ממה עשויים העבותים?

ציווי ה' ליחזקאל, יהיה חמור אצלו כל כך, כאילו הוא קשור בחבלים, ולא יתהפך מצד לצד.

45. מה יאכל וישתה יחזקאל בימים אלו?

בכל יום יאכל עוגה הנקראת "עוגת שעורים" (שעורים – ביטוי למאכל מבוזה) השוקלת 20 שקל ליום (מורה, שיאלצו לשקול את מאכלם, מתוקף הרעב), העשויה באמת משישה מיני תבואה (ריבוי המינים מבטא רעב): א. חיטין. ב. שעורים. ג. פול. ד. עדשים. ה. דוחן. ו. כוסמים.

ישתה בכל יום – שישית ההין מים.

46. כיצד יאפה יחזקאל את מאכלו?

בתחילה צווה לאפות על גללי אדם (שדרך זו מבוזה ומאוסה ביותר). אולם, אחר שבקש שבזכות שמימו לא אכל בשר מתועב כנבילות וטרופות¹⁰, הותר לו לאפות על צְפִיעֵי בֶּקָר (גללי בקר המאוסים פחות מגללי אדם).

47. מהי כמות המים שישתה ליום? במשורה,

שישית ההין ליום (מְשׁוּרָה – כלי מדידת נפת בלח).

48. מה הנמשל למאכלים אלו? שבנ"י יאכלו את לחם, בצמצום ובבזיון עצום.

49. מהו: "מטה לחם"?

הלחם הוא המאכל הבסיסי ביותר, שהוא כמקל שעליו נשען האדם.

פרק ה

א. הציווי לגילוח שיער הראש והזקן.

ב. חלוקתו לשלושה חלקים, המלמדים על שלוש הפורענויות הקשות שיבואו על ירושלים.

ג. חומר עוון אנשי ירושלים.

50. "וְאָתָה בֶּן אָדָם קַח לְךָ חֶרֶב חֲדָה". איזו חרב יקח, ומה יעשה בה?

תַּעַר הַגְּלָבִים – סכין של ספרים, ויגלח בה את שיער ראשו וזקנו. יחלק לפי משקל מדויק את השערות גלח, לשלושה חלקים:

חלק ראשון: ישרוף באש בתוך העיר החקוקה על הלבניה.

חלק שני: יכה בחרב מסביב לעיר. (אלו שיהרגו בחרב)

חלק שלישי: יפזר לרוח וחרב ישליך אחריהם.

⁷ כמו: "הֵן עַל פְּפִים חִקִּיתִךָ חוֹמֹתֶיךָ נִגְדִי תִמִּיד" (ישעיה מט, טז)

⁸ ויש מוסיפים עוד, שהקב"ה עצמו יפנה להלחם בעיר, כמו יחזקאל שמפנה את פניו לעיר ממול מחבת הברזל.

⁹ כי עד השנה ה- 5 לגלות יהויכין שאז נאמרה נבואה זו, בנוסף ל- 390 שנה הראשונות, חטאו בני יהודה עוד 40 שנה: בזמן

מנשה חטאו 22 שנה, (שעליו נאמר: "כאשר עשה אחאב (מלכים ב כא), היינו, כמספר השנים שעשה אחאב את האשרה, ואחאב מלך 22 שנים, ועוד שנתיים של אמון, ועוד 11 של יהויקים (יהואחז ויהויכין מלכו רק חלקי שנים שלא נמנים, ופחות 6 שנים שיש מזמן נבואה זו עד החורבן – הרי 40 שנה)

¹⁰ וא"ת, מה מעלתו של יחזקאל שאינו עובר על איסור פשוט? י"א, שהכהנים מזהירים על הנבלה ועל הטרפה יותר מישראל מפני הטומאה. וי"א, שלא אכלתי מבהמה שהיתה בה שאלה. ויש עוד פירושים (עי' רד"ק)

פרק 1

נבואה על השמדת הע"ז ועובדיה, ופיזור הנשארים בגויים.
נפילת החוטאים לפני הגילולים עצמם, תביא לחרטה
גדולה ולהכרה בה' המשפיר ומעניש.

57. "הנני אני מביא עליכם חרב...". במה
תפגע החרב?

החרב תבוא על עובדי הע"ז שבהרים (כשפונה
הנביא להרים ולגבעות וכו', הכוונה לעובדי הע"ז שבמקומות
אלה), ואף תשבור את המזבחות והחמנים (ע"ז)
בצורת שמש), וכל הע"ז.

58. מדוע: "והפלתני חלליכם לפני גלליכם;
וזריתי (אפור) את עצמותיכם סביבות
מזבחותיכם?"

מפני שכך מתגלה יותר, שהעונש בא על עון זה.
(וידעתם כי אני ה', בהיות חלליהם בתוך גלליהם סביבות
מזבחותיהם"; פס' יג').

59. מי הם "פליטי החרב", ומה יעלה

בגורלם? אלו שינצלו מהמלחמה ויתפזרו
בגויים, ושם: "ונקטו בפניהם אל הרעות אשר
עשו" – שיתקוטטו עם עצמם, על שלא שמעו אל
ה'.

60. אילו פעולות עושה הנביא שמראות על

צער? מכה בכף, ורוקע ברגל, ואומר אח.

61. מי ימות: בדבר, בחרב וברעב?

- א. מי שינסה להתרחק מהעיר – בדבר,
- ב. מי שילחם קרוב לעיר – בחרב האוייב.
- ג. מי שישאר בעיר – ברעב.

62. באילו מקומות הקריבו ע"ז, ושם

ימותו? גבעה רמה, ראשי ההרים, תחת עץ
רענן ואֵלֶה עבותה (אֵלֶה – עץ שענפיו סבוכים).

63. היכן תהיה השממה בארץ?

ממדבר דבלתה, ועד כל המקומות

המיושבים. (ממדבר דבלתה בכל מושבותיהם).

פרק 2

נבואה על הקץ והרעה הקרובה לבוא. ישראל יהיו ברפיון
ידיים גמור, ימותו בחרב בדבר וברעב, יגלו ממקומם
והמקדש יחולל. בבוא הרעה, יבקשו את דבר ה' ולא
ימצאו. מידה כנגד מידה, על שמאסו בדבר ה'. ואז יכירו,
שנאמן ה' לדברו, ומשלם גמול לחוטאים.

64. "בא הקץ...רעה, אחת רעה הנה באה".
על איזה קץ ואיזו רעה מדבר הנביא?

קרוב הקץ והחורבן הגדול לבוא, רעה המיוחדת
שברעות – שהיא חורבן הבית, וגלות מאדמת
ישראל.

51. מה הנמשל לחלוקת השיער לשלושה
החלקים

שליש ראשון: ימותו בדבר וברעב בתוך העיר.
(דוגמא לרעב: "אבות יאכלו בנים בתוכך ובנים יאכלו
אבותם").

שליש שני: בחרב יפלו סביבותיך.
שליש שלישי: והשלישית לכל רוח אַזְרָה (אפור)
וחרב אַרִיק (ארוקן) אַחֲרֵיהֶם.

52. מה יעשה עוד, לשערות שפיזור לרוח?

מעט מהשערות, יקח ויצרור (יקשור) בכנף בגדו.
(אלו הם, המעט שישארו אחר פורענות קשה זו).
ומעט מן המעט שצרך בבגדו, יקח וישרוף באש
שבתוך העיר החקוקה בלבניה. (שגם על הניצולים,
תבוא רעה, ומהם תצא הרעה שוב אל כל ישראל¹¹).

53. מדוע יש חרון אף פה גדול על אנשי
ירושלים, עד כדי שיענשו: "את אשר לא
עשיתי, ואת אשר לא אעשה כמהו עוד?"
מפני שהשיבו רעה תחת טובה גדולה:

אף שירושלים היא במקום המובחר שבארצות.
(בתוך הגוים שמתיה וסביבותיה ארצות). ועל אף
שהרבה אותם ה' יותר מהגויים ("יען המנכם מן
הגוים"), השיבו לו רעה, והרשעו עוד יותר
מהגויים. ("ותמר (החליפו) את משפטי, לרשעה מן הגוים")
, ואפילו "כמשפטי הגוים אשר סביבותיכם לא
עשיתם" – שעוד החליפו אלוקי אמת – בע"ז,
(שלא כמו הגויים שהיו עב"פ נאמנים לע"ז שלהם).

54. מתי ינחם ה' על כעסו על בני?

בכלותי חמתני בם. (כשיכלה את כל כעסו עליהם)

55. על מי נאמר שתהיה: חרפה, גדופה,
מוסר, משמה?

על ירושלים אחר הפורענות הקשה.
חרפה, גדופה – לשונות של בושה ובזיון.
מוסר – שיקחו מוסר לא לעשות כמעשיהם.
משמה – תמהון לבב והשתוממות על גודל
הרעה.

56. מה הם 4 סוגי הפורענויות שיבואו על
ירושלים?

- א. רעב. (נקרא גם חיצו רעב) ב. חיה רעה
- ג. דבר ד. חרב (דם).

¹¹ "ממנו תצא אש אל כל בית ישראל" (פס' ד')

65. "כִּי דַרְכֵיךָ עָלֶיךָ אֶתֵּן, וְתוֹעֲבוֹתֶיךָ בְּתוֹכֶךָ תִּהְיֶינָּה". **הסבר!** "עתה מקרוב" – בקרוב מאוד אביא על ישראל עונשים קשים על דרכיך ועל תועבותיך שעשית. ואז: "וידעתם כי אני ה' מִבְּהָ" – ומשפט זה מה' בא – על עוונותיכם.
66. "**באה הצפירה**", "**יצאה הצפירה**". **הסבר!** **באה הצפירה** – קרוב לבוא בוקר (תחילת) הפורענות.
יצאה הצפירה – האיר והתחיל כבר "הבוקר" של הרעה, ו – "צץ המטה פרח הדון" – נ"נ הוא המטה, הוציא ציץ ופרחים (ציץ-תחילת הפרי) – היינו שהמכה קרובה להכות בכם.
67. "**קרוב היום מהומה ולא יד הרים**". **הסבר!** היום המתקרב, הוא יום מהומה – שתהיה בו מהומה ובלבול באמת, ולא בָּהַד החוזר מההרים – שהוא קול מדומה.
68. **מה גרם למטה הרשע לבוא להכות?**
החמס קם למטה רשע – החמס שעשו גרם למטה שמכה בהם.
לא מהם ולא מהמונים – ולא ישאר מהם ולא מהמון העם.
69. **מדוע: "ולא נה בָּהֶם"?**
ולא נה בָּהֶם – ולא יהיו נוהים (בוכים), על המתים – מרוב צרות.
70. **מדוע: "הקונה אל ישמח והמוכר אל יתאבל"?** הקונה בית לא ישמח בקנייה, והמוכר לא יצטער, מפני שכולם יגלו.
71. **הסבר: "איש בעונו חתו לא יתחזקו!"**
כל איש נפשו דבוקה בעונו, ולא התחזקו לשוב בתשובה, אחר ששמעו: "כי חזון אל כל המונה" – את הנבואה שנאמרה אל המון העם.
72. **השלם: "תקעו בתקוע"....**
תקעו בשופר, לזרז העם לצאת לקראת האויב, "ואין ה'לך למלחמה" – מרוב פחד ("וכסתה אותם פלצות" – חרדה נוראה).
73. **איזו פורענות תבוא בחוץ ואיזו בבית?**
חרב בחוץ, ורעב ודָּבָר – מבית.
74. **מה ידמה לנידה?** כספס וזהבם ישליכו בחוצות, ויהיה מרוחק ומתועב בעיניהם כנידה, מפני שלא יכול להועיל להם כלל.
75. **כיצד ידמו ל "יוני הגאות"?**
ינהמו ויבכו על עוונותיהם, כיונים בגאיות.
76. **כיצד עוד ינהגו הפליטים מהאויב?**
כִּל הַיָּדִים תִּרְפִּינָה – הידים יחלשו מלהלחם, וְכָל בְּרָפִים תִּלְכְּנָה מִיָּם – הברכיים כאילו ימסו

- כמים (חסרי כוח מרוב בהלה).
וְחָגְרוּ שָׁקִים (דרך אבלות), וְכִסְתָּה אוֹתָם פְּלָצוֹת (חרדה), וְאֵל כָּל פְּנִים בּוֹשָׁה, וּבְכָל רְאשֵׁיהֶם קָרְחָה – יתלשו שערותיהם מרוב צער.
נַפְשָׁם לֹא יִשְׁבְּעוּ, וּמַעֲיָהֶם לֹא יִמְלְאוּ – שלא ישבעו מהאוכל.
77. **מה הוא: "צבי עדין", מה עשו בו וכיצד יענשו? וצבי עדין** – בית המקדש לְגֵאוֹן שָׁמְהוּ – שהוא גאונם וגדולתם של ישראל, וְצִלְמֵי תוֹעֲבוֹתָם שְׁקוֹצִיָּהֶם עָשׂוּ בוֹ – ועושים בו צלמים מתועבים (ע"ז), ויענשו מידה כנגד מידה, **על פן נתתנו להם לנדה** – אחריב המקדש, וילכו לגלות.
78. **מהו "צפוני", ומה יעשה בו?**
קדש הקדשים שהוא המקום הצפון שלי, שיבואו פריצים (רשעים) – ויחללהו.
79. **מה הנמשל לעשיית "הרתוק" (שלשלאות)?**
שבנ"י ילכו בשלשלאות לגלות.
80. **הסבר: רעי גויים?** הרעים שבגויים (בבל).
גאון עזים? גאוות החצופים. **קפדה?** כריתה.
הוזה? שבר. וְנַחְלוּ מְקַדְשֵׁיהֶם – יחללו את המקדש.
81. **מה נאמר על הנביאים, הכהנים, הזקנים והמלך (הנשיא), בזמן שתבוא הרעה? מרוב הצרות, תאבד הנבואה מהנביאים, הכהנים לא ידעו להורות את העם, הזקנים לא ידעו עיצה להנצל, והמלך יתאבל, וילבש שממה (שיהיה בתמהון לבב).**
82. "**מדרכם אעשה אותם, ובמשפטיהם אשפטים**". **הסבר!**
הם מאסו בנבואה ובתורה, וכעת שיבקשו אותה תאבד מהם.

פרק ח

- "דמות" שולחת "יד", ומביאה את יחזקאל במראה הנבואה לירושלים, מראה לו 4 תועבות חמורות זו מזו, שעושים בית ישראל.
83. **היכן היה יחזקאל, כשנגלתה אליו הדמות, וכיצד נראתה?**
ב-ה' באלול בשנה השישית (לגלות יהויכין, כ-5 שנים לפני החורבן), כשישב הנביא בביתו, (ולפניו ישבו זקני יהודה שגלו עימו), נגלתה לו דמות שממתנו

- א. קריאה למשחיתים, לבוא להשחית את הרעים שבאנשי ירושלים.
ב. סילוק השכינה מעל הכרובים והשחתת העיר.

90. "קָרְבוּ פְּקֻדֹת הָעִיר", מי הם "פקודות העיר", ומה הצטוו?

האנשים המופקדים להשחית את העיר. ונשמע קול, המצווה עליהם להתקרב ולהשחית העיר.

91. תאר את "פקודות העיר"!

6 אנשים שכלי מפץ (כלים שמנפצים בהם) בידם. ועוד איש העומד ביניהם, לבוש בדים (בגדי פשתן), וקסת הסופר קשור במתניו (כלי של דיו), ובאו ליד מזבח הנחושת.

92. "כְּבוֹד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נֶעְלָה מֵעַל הַכְּרוֹב... אֵל מִפְתֵּן הַבַּיִת" (מפתן בית קדש הקדשים). מה משמעות הדבר?

שלב ראשון¹⁴ של הסתלקות השכינה ממקומה. 93. "וְלֹאֲלֵהָ אָמַר בְּאֲזֵנִי, עֲבְרוּ בָעִיר אַחֲרָיו", מי הם "אלה", ומה ציוה עליהם?

ששת האנשים עם כלי המשחית, וציוה עליהם להרוג את כל אנשי ירושלים, מלבד אלו שיש במצחם תו (הסימן), שהיתנה האיש לבוש הבדים על מצחות הצדיקים, (שהיו נאנחים על התועבות שבירושלים).

94. מהיכן תתחיל הפורענות? מהמקדש.

(ה - 25 איש שבין האולם והמזבח, וכל העושים את התועבות שבפרק הקודם).

95. במה יטמא ביהמ"ק? במתים.

96. ממה נבהל הנביא? הנביא ראה שנשאר לבד, ופחד שה' משחית את כל שארית ישראל.

97. על מה נאמר: "גדול במאוד מאוד"?

עוון בית ישראל ויהודה.

והעיר מלאה ברוצחים, ובאנשים המטים משפט.

98. מי אמר: "עשיתי ככל אשר צויתני"?

האיש לבוש הבדים.

U פרק ט

ולמעלה כמראה זהר בעין החשמלה, וממתניו ולמטה מראה אש.

84. הדמות שלחה יד. מה עשתה היד?

החזיקה את הנביא בציצית ראשו, (בשערות ראשו), והביאה אותו (במראה הנבואה) ירושלימה אל פתח השער הצפוני שבחצר הפנימית.

85. כמה תועבות ראה יחזקאל במקדש? פרט!

ארבע תועבות: (חומרתם עולה ככל שקרבים לקדש)

א. מחוץ לשער הצפוני של החצר הפנימית, כל הבא אל השער (סמל הקנאה הנה בבאה) - רואה את מושב סמל הקנאה המקנה - דמות פסל שמכעיס את ה'.

ב. 70 איש מוקני ישראל, מקטירים קטורת לצורות ע"ז, החקוקות על קיר החדר המוסתר, שבתוך שער צפון בחצר הפנימית¹².

(ויאזניהו בן שפן, שהיה חשוב מאוד, היה אחד מהם)¹³

ג. בפתח ההיכל, נשים מבכות את התמוז (ע"ז). (מבעירות אש בפסל, כדי שעניו העשויות עופרת-יונתן, וכך ירצה שכאילו בוכה).

ד. בין האולם והמזבח, 25 איש משתחיים לשמש ואחוריהם להיכל.

86. אלו צורות היו חקוקים על הקיר? תבנית של רמש, בהמה, שקץ וכל גלולי בית ישראל.

87. הסבר: "ועתה ענן הקטרת עליה"?

עולה ומתרבה ענן גדול, מהקטורת של 70 הזקנים.

88. מה טענו האנשים המקטירים קטורת לע"ז? "אין ה' ראה אתנו, עזב ה' את הארץ" -

ה' לא רואה אותם כי עזב את הארץ.

89. מה יהיה ענשם של ה' - "שלחים את הזמורה אל אפס"?

זמורה, הוא הריח הרע שנודף מהאדם, ועושה לעצמו בזיון. כך מעשיהם הרעים, יביאו על עצמם את הקלון והבזיון. וענשם יהיה: "וגם אני אעשה בחמה לא תחוס עיני ולא אחמל, וקראו באזני קול גדול - ולא אשמע אותם"

פרק ט

¹² הסמל הקנאה היה מחוץ לשער, והחדר המלא ע"ז, היה בתוך השער עצמו, קרוב יותר לקדש. (רד"ק)

¹³ שבעים הזקנים - הם הסנהדרין, והם הם היו אלו שהתעו את העם. ויאזניהו, גדול שבכולם היה, וכל הדור למד ממנו, לפיכך הקפיד עליו, וציינו במיוחד. (רד"ק, רש"י)

¹⁴ בפרק הבא יתוארו השלבים הבאים.

104. למה היה דומה קול כנפי הכרובים, ועד היכן נשמע?

"כְּקוֹל אֵל-ל שֶׁ-דֵי בְדָבָרוֹ" – כמו קול ה', שדבר במתן תורה. והקול נשמע עד החצר החיצונה.

105. וַיֵּרָא לְכַרְבִּיּים, תְּבִנִית יַד אָדָם תַּחַת כַּנְפֵיהֶם" הסבר!

ראה במראה, תבנית יד אדם היוצאת מתחת כנפיהם, ובה לקח אחד מהכרובים את האש (הגחלים).

106. איזה פנים התחלפו מהמראה בפרק א' ? פני השור התחלפו לפני כרוב¹⁷ (פני תינוק).

107. הסבר פס' יב: "וְכָל בְּשָׂרָם וְגִבְהָם וַיְדִיחֵם וְכַנְפֵיהֶם, וְהָאוֹפְנִים מִלְּאִים עֵינִים סָבִיב לְאַרְבַּעַתָּם אוֹפְנֵיהֶם"

108. כבוד ה' יצא אל מפתן הבית. לאן הסתלק כבוד ה' משם?

וַיַּעֲמֵד עַל הַכְּרֻבִיּים (החיות)... וְהָאוֹפְנִים לְעַמְתָּם... וַיֵּרְדוּ מִן הָאָרֶץ לְעֵינֵי, בְּצֵאתָם (מהפתח)... וַיַּעֲמֵד פֶּתַח שַׁעַר בֵּית ה' הַקִּדְמוֹנִי (שער המזרחי של ההיכל, הוא פתח העזרה)

109. מה היה דומה:

לאבן ספיר? הכסא.

לאבן תרשיש? האופנים.

110. בעוד איזה שם נקראו האופנים? גלגל.

פרק יא

25 האנשים הרשעים שבפתח ההיכל, המסיתים את העם שלא לשמוע לדברי יחזקאל. (כגון, במשל הסיר והבשר) ב. מיתתו הפתאומית של השר פְּלִטְיָהוּ בֶן בְּנֵיָהוּ, הבטחה להשראת השכינה ??? בבתי מקדש מעט שבגלות, נבואה על שיבת הגולים, תשובתם המלאה, ועונש הרשעים שבירושלים.

ג. סילוק כבוד ה' מירושלים להר הזיתים, ושיבת הנביא – במראה הנבואה – כשדימה.

111. "וְהִנֵּה בְּפֶתַח הַשַּׁעַר עֹשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אִישׁ". האם נזכרו כבר אנשים אלו?

הם 25 האנשים (בפרק ח' טז), שהשתחוו לשמש

"וכבוד אלהי ישראל נעלה מעל הכרוב אשר היה עליו, אל מפתן הבית, למדנו שתחילה עיקר שכינה היתה על הכפרת, ובימי יחזקאל נסתלקה משם לכרוב, ושהתה שם כמה ימים, כדכתיב מעל הכרוב אשר היה עליו (משם) למפתן (רש"י שם).¹⁷ אמר ריש לקיש, יחזקאל ביקש עליו רחמים והפכו לכרוב, אמר לפניו רבונו של עולם: קטיגור (שפני שור יזכיר את מעשה העגל שחטאו בו ישראל) יעשה סניגור !? (חגיגה דף יג:)

פרק י

א. הציווי לאיש לבוש הבדים, בדבר זריקת גחלים על ירושלים.

ב. תאור הסתלקות השכינה מעל הכרוב שעל הכפורת – אל מפתן קה"ק, ומשם אל מעל הכרובים (החיות) היוצאים לפתח השער הקדמוני (פתח העזרה).

99. "וַיֹּאמֶר אֶל הָאִישׁ לְבֹשׁ הַבְּדִים". מי אמר, ומה אמר לו ?

הכוונה ל"דמות האדם" שעל הכסא שמעל לרקיע (היינו כבוד ה'; פרק א' כח). ואמר לו לבוא לבין האופנים שתחת הכרובים (החיות), למלא חפניו גחלי אש מבין הכרובים, ולזרוק אותם על העיר ירושלים (שהעיר תשרף באש).

100. "וַיָּבֵא לְעֵינָי". הסבר! יחזקאל ראה את האיש לבוש הבדים, עושה את שציוו עליו.

101. מי לקח למעשה את הגחלים?

הכרוב הגיש את הגחלים לאיש לבוש הבדים¹⁵, "וַיִּתֵּן אֶל חֲפְנֵי לְבֹשׁ הַבְּדִים וַיִּקַּח, וַיֵּצֵא" – (יצא לזרוק הגחלים על העיר).

102. היכן עמדו הכרובים (החיות), כשבא

האיש לבוש הבדים? עמדו מימין לבית (מדרום), וענן כבוד ה' מילא את החצר הפנימית.

103. "וַיֵּרָם כְּבוֹד ה' מֵעַל הַכְּרֻב (הכרוב כאן הכוונה לכרוב שעל הכפורת), עַל מִפְתַּן הַבַּיִת (מפתן קה"ק), וַיִּמְלֵא הַבַּיִת אֶת הָעָנָן, וְהַחֲצֵר מְלֵאָה אֶת נֶגַה כְּבוֹד ה'". מה משמעות הדבר?

הסתלקות השכינה ממקומה¹⁶.

¹⁵ לא שרצה לשנות מה שצוה, אלא כאדם הירא להכנס למקום יתיר גבוה ונקדש ממנו, ועמד אצל האופן לראות מה יהיה, והנה לקח הכרוב האש מבינות לכרובים ונתנם אל חפניו.

ובדרש, האיש לבוש הבדים (הוא גבריאל), בקש מן הכרוב לתת לו, כדי שיצטננו הגחלים קצת כשעוברים מיד אל יד, ותקל הגורה.

ועוד המתין והיו בחפניו שש שנים, כדי שיהיו הגחלים עוממת בידו, להקל עוד הגורה, שהרי נבואה זו היתה שש שנים קודם החורבן. (רד"ק)

¹⁶ "אמר רב יהודה בר אידי אמר רבי יוחנן: עשר מסעות נסעה שכינה... מכפרת לכרוב, ומכרוב לכרוב, ומכרוב למפתן, וממפתן לחצר, ומחצר למובח, וממזבח לגג, ומגג לחומה, ומחומה לעיר, ומעיר להר (הזיתים), ומחר למדבר. וממדבר עלתה וישבה במקומה... (ר"ה לא).
"...וכל סלוקים הללו, לפי שבקושי היה מסתלק, ומצפה שישוּבו".

ואחוריהם להיכל, וביניהם היו משרי העם: יִאֲזַנְיָהוּ בֶן עֶזְרָא וּפְלִטְיָהוּ בֶן בְּנֵיָהוּ.

112. מי אמר: "לא בקרוב, בנות בתים..."

ה – 25 אנשים אלו האומרים ויועצים לעם, שלא בקרוב תבוא נבואת יחזקאל, ואפשר וכדאי, לבנות בתים בירושלים. "היא הסיר ואנחנו הבשר" – ירושלים היא כמו סיר, ואנו כמו בשר שמתבשל בסיר. (וכמו שהבשר נשאר בסיר זמן רב עד גמר בישולו, כך גם אנחנו נשאר בירושלים כל ימי חיינו).

113. הסבר: "ותפל עלי רוח ה'?"

ראה מראה נבואה.

114. "היא הסיר ואנחנו הבשר". מה משיב

הנביא על משל זה?

יחזקאל מדמה את הבשר, לנרצחים הרבים שנרצחו בתוך ירושלים. "ואתכם, הוציא מתוכה" – הרשעים, לא ישארו בעיר (כדבריהם), אלא יגלו ממנה.

115. איזו חרב תבוא על יושבי ירושלים?

חרב מלך בבל. (הם בקשו עזרה ממצרים כשפחדו מחרב נ"ג¹⁸)

116. היכן ישפוט ה' את יושבי ירושלים?

בגבול ישראל (ברבקה¹⁹ שבארץ חמת).

117. "כלה אתה עשה את שארית

ישראל?". מדוע נבהל יחזקאל, וחשב

שמתחילה הכליה ליושבי ירושלים?

שפלטיהו בן בניה, מת תוך כדי נבואת יחזקאל.

118. מי אמר: "לנו היא נתנה הארץ

למורשה?"

יושבי ירושלים, אמרו שה' הסיר השגחתו מעשרת השבטים שגלו, ומיהודה שגלו בזמן יהויקים ויהויכין. ובעת, לנו נתנה הארץ לעולם, ולא נגלה.

119. מהי תשובת הנביא על דברים אלו

שה' יהיה מצוי לכל הגלויות במקדש מעט (בתי

כנסיות ומדרשות שקטנים הם בקדושתם ביחס למקדש).

ועוד שישבו ארצה, ויסירו הע"ז, ויתן להם לב

אָתָּד (כולם יהיו מאוחדים בליבם, ברצונם, לעבוד רק את

ה'), ורוח חַדְשָׁה אֲתָנָן בְּקֶרְבְּכֶם (ללכת בדרכי ה'),

וְהִסְרֵתִי לָב הָאֶבֶן מִבְּשָׂרָם וְנִתְּתִי לָהֶם לָב בְּשָׂר

(לב רך ונוח לקבל מסור).

120. "ויעל כבוד ה'". מהיכן הסתלק ולהיכן הלך?

כבוד ה' שמעל הכרובים והאופנים, עלה ונסתלק מהעיר ירושלים – להר מקדם לעיר (הר הזיתים).

121. מה עשה יחזקאל כשחזר במראה

הנבואה לבבל?

אמר לאנשי הגולה את כל דברי ה'.

פרק יב

א. הצווי ליחזקאל לעשות כלי גולה – ופתרונו.

ב. אזהרה משאננות מדברי התוכחה, ושקרובה הנבואה לבוא!!

122. מה צווה הנביא לעשות, לעורר את בית

המרי, לשוב בתשובה?

צווה לעשות לו "כלי גולה" (כלים שלוקחים עימם

הגולים. כגון, תרמיל מקל וכיו"ב), ולצאת ממקומו אל מקום אחר, ביום ובלילה.

123. כיצד יצא הנביא ממקומו?

ביום – יצא עם כלי הגולה (בגלוי, ככניי שיגלו בגלוי) ובלילה ("בעלטה"), יחתור בקיר (בידו, ולא בכלי, רמז לנשיא, הוא המלך צדקיהו, שיצא בהסתר ובהחבא), ויצא כשפניו מכוסות (רמז שיגלו ברוב בושה).

124. על מי נאמר: "ופרשתי את רשתי עלי

ונתפש במצודתי?" צדקיהו.

125. מה יעלה בגורלו של המלך, חייליו

ושריו?

המלך יגלה לבבל ושם ימות, החיילים והשרים ינוסו ויהרגו בחרב ("...עזרו – העוזרים לו, וְכָל אַנְפֵי, השרים הצמודים לו, ככנפי העוף שמונחים בצד העוף, אֲזָרָה לְכָל רוּחַ)

126. אלו פורענויות יבואו על בני?

חַרְבַּ רָעַב דָּבָר. ("והותרתיה מהם אנשי מספר, מחרב מרעב ומדבר")

127. מדוע ישאיר ה' אנשים שינצלו

מהפורענות?

שיספרו לעם, שבגלל תועבותיהם גלו מארצם.

128. כיצד צריך הנביא לאכול ולשתות?

ברעש²⁰ (בפחד), ברגזה ובדאגה.

129. מי אמר: "...יארכו הימים ואבד כל חזון?"

רשעי בני אמרו, שעוד יאריכו ימים רבים, ודברי הנבואה יתבטלו ויאבדו.

²⁰ כמו: "לקול יעקת חבליך ירעשו מגרשות" (להלן כו' כח')

¹⁸ וימרד בו, לשלח מלאכיו מצרים לתת לו סוסים ועם רב, היצילח הימלט העשה אלה וימרד ברית ונמלט. (להלן יז, טו)
¹⁹ וישחט מלך בבל את בני צדקיהו ברבקה לעיניו, ואת כל חרי יהודה שחט מלך בבל. ואת עיני צדקיהו עור, ויאסרהו בנחשתים לביא אתו ברבקה. ואת בית המלך ואת בית העם שרפו הכשדים באש, ואת חמות ירושלים נתצו. (ירמיהו לט' ו')

137. מה הנביאות קבלו שכר על "נבואתם"?
אחר שאמרו להם עתידות שקר, קבלו בתמורה,
שעלי שעורים (חופן שעורים), ופתותי לחם (חתיכות
לחם).

138. הסבר: "הנפשות תצודדנה לעמי

ונפשות לבנה תחיינה"?

וכי זה הגון, שאתן מחיות את נפשכן, בשכר
שאתן לוקחות מאלו שאתן צדות ומחטאות
אותם?!

139. מי גורם שיהיו: "הנפשות לפרחות"?
נביאות השקר, גורמות שתפרח נפשם של הבאים
אליהם, וימותו בעוונם.

140. כיצד היו הנביאות שקר, מכאיבות
לצדיק ומחזקות הרשעים? שהיו מנבאות
לצדיק שיקרה לו דבר רע, ולרשע מנבאות טובה.

141. מה יעשה לכסתות והמספחות של

נביאות השקר?

הכסתות – וקרעתי אתם מעל זרועתיכם.

והמספחות – וקרעתי את מספחתיכם.

פרק יד

א. ה' יענה אף לעובדי ע"ז, כדי שיתנו אל ליבם לשוב
בתשובה.

ב. נביאי השקר ודורשיהם – יעשנו כאחד.

ג. זכות הצדיקים לא תועיל לדור כולו, אלא להציל עצמם.

142. "ויבוא אלי אנשים מזקני ישראל וישבו

לפני". מי הם האנשים?

עובדי ע"ז, (ומכשול עונם, נתנו נכח פניהם –

נכשלים בעוון ע"ז, ודבקיסבו, והוא תמיד מול

פניהם), ובאו אל הנביא לשאול ולבקש ממנו.

143. האדרש אדרש להם???

אע"פ שהוא תמיהה גדולה, כיצד יתכן שיענה

להם, התשובה היא – שיענה להם, (אני ה'

נעניתי לו, בא פרב גלוליו – אפילו שבא עם רוב

גילוליו בליבו), שאולי יתפסו בליבם אחר דבר

ה', יכירו לו טובה וישובו בתשובה.

144. על מי נאמר: "ונתתי פני פאיש ההוא,

והשמתיהו לאות ולמשלים"?

אלו שלא ישובו בתשובה אחר דברי הנביא,

ויענשו שה' יכעס עליו עד כדי שיהיה ענשו סמל

ודוגמא לחרון אף ה' בחוטאים.

145. על מי יהיה כעס ה', על הנביא שקר או

על הבא לשאול ממנו?

130. מה משיב הנביא על משל זה?

יחזקאל משיב: "קרבו הימים ודבר כל תזון" –

קרובים ימי הפורענות שנבאתי, ויתקיימו דברי

הנבואה.

פרק יג

נביאי ונביאות השקר, המוליכים שולל את העם, ומחזקים
את דרך הרשע.

131. מי הם "נביאי מלבס", וכיצד עוד נקראו?

נביאי השקר, המנבאים דברים מליבם ולא מפי

ה'. נקראו גם: "הנביאים הנבלים" – העושים מעשי

נבלה.

132. במה דומים נביאי השקר לשעלים

בחרבות?

כמו שועל הנכנס בפרצה שבכרם ומשחיתים, כך

משחיתים נביאי השקר את דרכי בני". בנוסף,

את הפרצות הקיימות בגדר – לא גדרו (שלא תקנו

את מעשי בני", שהם הגורמים לאוייב לבוא).

133. מה יהיה ענשם של נביאי השקר?

א. בסוד עמי לא יהיו (לא יחשבו כחלק מעם ה').

ב. בכתב בית ישראל לא יכתבו (לא יכתבו עם בני"

לחיי עוה"ב).

ג. ואל אדמת ישראל לא יבואו. (שלא ישובו מהגלות)

134. על איזו נבואה אמר על נביאי השקר:

"והוא בנה חייץ (בונים קיר רעוע), והנם

טחכים אתו תפל (שטחים אותו בטיח חלש)?

על שאמרו לבני", ששלום יהיה להם – ובאמת

אין שלום !!

135. כיצד יפול הקיר?

א. גשם שוטף. ב. אבני אלגביש. ג. רוח סערות.

שלושת אלו יבואו ויפילו את הקיר (דברי נבואתם),

עד שיתגלו יסודות הקיר (חורבן גמור).

136. מי הם: מתפרות פסתות, ועשות

המספחות על ראש כל קומה? נביאות

השקר, התופרות כעין כסתות (כריות), לאצילי²¹

הידיים (לזרועות הידים של הבאים לשאול אותם עתידות),

ועושות כעין מטפחות על ראשי הבאים אליהן.

²¹ החלק הגבוה (העליון) של היד. אצילות – גובה. כמו: "ויאץ

אצילי בני ישראל לא שלח ידו..." (שמות כד יא),

וכמו: "...מוסדות הצלעות מלו הקנה שש אמות אצילה" (יחזקאל

מא ח), וכמו: "...שים נא בלואי הסחבות והמלחים תחת אצלות

ידיך מתחת לחבלים..." (ירמיה לח יב).

- על שניהם! כדי שידעו שה' משפיר ומעניש, ולא יתעו עוד מאחרי ה'.
146. על איזה עוון נאמר, שיענשו ברעב כבד?
"פי תחטא לי למעל מעל", שיבגדו בה' – שיכחישו אלוקותו והשגחתו.
147. ארץ שנידונה לכליה. האם יכול צדיק או אפילו שלושה צדיקים שבתוכה, להציל בצדקתם את הדור כולו?
אפילו אם יהיו 3 צדיקים כנח דניאל ואיוב²², לא יצילו את המקום, אולם הם עצמם – ינצלו.
148. מה הם ארבעת משפטי ה' הרעים?
רעב, חיה רעה, חרב ודבר.
149. מדוע ישאיר ה' פליטה מהפורענות, וילכו לגלות?
"וידעתם כי לא חנם עשיתי, את כל אשר עשיתי בה..."

פרק טו

משל עץ הגפן.

150. מדוע נמשלו ישראל לעץ הגפן?
כמו עץ הגפן (ללא הפרי), שאין אפשרות לעשות ממנו דבר (אף לא יתד לתלות עליו כלים), וראוי רק לשריפה, כך ישראל שאין בהם כי אם עוונות, ישרפו באש הפורענות.
151. מה גרוע יותר מעץ הגפן?
ענף הגפן שכבר נשרף משני צדדיו ותוך העץ התייבש, ודאי שאינו ראוי כבר לכל מלאכה, אלא רק לשריפה. כך ישראל שאף שכבר נעשנו לא נתנו אל ליבם לשוב בתשובה, דינם שיענשו עוד ויאכלו באש הפורענות.
152. באיזו סיבה, תבוא עליהם הפורענות והשממה (שאתר הפורענות בא"י, עוד יגלו מארצם)?
על שמעלו בה' (הכחישו אלוקותו והשגחתו).
153. הסבר: זמורה – ענף של גפן. נחר – יבש.
154. "בן אדם הודע את ירושלים את תועבתיה". מהי תועבת ירושלים באופן כללי? שבמעשיהם, השיבו רעה גדולה, תחת הטובה העצומה שעשה ה' לנו. (אביד האמרי ואמך חתית – שנראים במעשיהם, כאילו ההורים מהאמורי והחתית).
155. אלו מעשים, לא עשו לתינוקת אחר הלידה, עד ש:"ותשלכי אל פני השדה בגעל נפשך ביום הולדת אתך" (עם כל הלבלוך של הלידה עליך)?
לא כרת שרך – לא חתכו את חבל הטבור. ובמים לא רחצת למשעי – לא רחצו אותך להחליק את עורך. והמלח לא המלחת – לא שמו עליך מלח. (לחוק את הגוף) והחתל לא חתלת – לא כיסו אותך בבגדים.
156. הסבר: "בדמיך חיי ואמר לך בדמיך חיי"?
מתוך מצב זה, שאת מתגוללת בדם – תחיי (כפל כדי לחוק הענין).
157. במה דמו ישראל ל "צמח השדה"?
שהתרבו וגדלו כצמח השדה. (רַבְּבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נְתַתִּיךָ. רַבְּבָה – לשון ריבוי)
158. מה עשה במים ובשמן?
במים – רחץ וניקה מהדם, ובשמן – סך את גופה לעדן את הבשר.
159. מה הטובה הגדולה שעשה ה' לנו? ואבוא בבית אתך, ותהיי לי" – נשבעתי לקחתך לאשה, ונהיית אשתי (שבחר בנו להיות לו לעם).
160. באילו סוגי מלבושים הולבשה "האשה"?
ארקמה (בגדים מעשה רוקם). ב. תחש (ואנעלך).

²² והזכיר דווקא שלושת אלה, לפי שכל אחד מהם ראה עולם בנוי וחרב ושוב בנוי. נח ראה העולם בנוי וראהו חרב במבול וראהו בנוי, דניאל, ראה בית המקדש בנוי, וראהו חרב וראהו בנוי. איוב, ראה עצמו בנוי בבנים ובבנות וכו', וראה עצמו חרב מבנים ומבנות ומכל נכסיו ומדוכה ביסורין, ושוב נבנה. והם בצדקתם לא הצילו אלא עצמם, כי נח לבדו היה צדיק בדורו עם בניו, ודניאל גם כן לא הציל בצדקתו אלא עצמו, (ומן הגלות לא היה יכול להציל עצמו כי איך ישאר בארץ יחיד. ומהר"א קרא פירש, שגלות יהויכין גלו מפני שהיו צדיקים כדי שלא יראו החורבן, ודורו של צדקיהו שהיו רשעים "כתאנים השוערים", לא גלו בזמן יהויכין ונשארו עד החורבן, וכן איוב. (רד"ק)

ה' יִקְבֹּץ אֶת כָּל הַגּוֹיִים ("אֲשֶׁר עָרְבַת עֲלֵיהֶם...עַל כָּל אֲשֶׁר שָׁנְאָת" – אלו שאהבת עם אלו ששנאת), וימסור את בני" בידיהם.

ויהרסו את כל הבמות והמזבחות לע"ז שבנית, ויפשיטו אותך מבגדייך (שישאירו את ישראל בבזיון עצום) וירגמו אותך בַּאֲבָן, ובתְּקוּף בַּחֲרֻבוֹתֶם (יחתכו אותך בחרבותם).
וְיִשְׂרְפוּ אֶת הַבַּתִּים, וְעָשׂוּ כַּךְ שְׂפָטִים לְעֵינֵי נָשִׁים רְבוֹת (לעיני כולם להרבות הבזיון).

"היא, דרֶבֶךָ בְּרֹאשׁ נְתַתִּי... – הנה, הענשים שאביא על ראשך.
170. "הנה כל המושל עליך ימשול כאמה בתה", מי היא האמה והבת? ממשיל המשלים, יאמר על הבת, אנשי יהודה, שמתנהגת כמו אמה "החיתית". "גַּעַלְתְּ אִישָׁה וּבְנִיָּה", שהארץ תקיע אותך, כמו שהקיא את "האם" – אנשי כנען. (שבמעשיה, דומה כאילו אמה חיתית).

171. מי היא "האחות הגדולה", ומי היא "האחות הקטנה" של יהודה? הגדולה שמצד שמאל (צפון), היא שומרון – שהרשיעו הרבה וגלו. ("אָחֻת אַחֻתְךָ אֶת", במעשייך הרעים) והקטנה שמצד ימין (דרום), היא סדום, שדומה את אליה, בחמס ובשאר תועבות.
ויותר משתיהן הרשיעו בני יהודה! ("בְּמַעַט קֵט", שמעשיהם בעינייך, היו כדבר מעט וקטן, והשחתת יותר ויותר מהם).

172. מזה היה עוון סדום?
גָּאוֹן שְׁבַעַת לַחֶם... (גאה מרוב שובע ושלווה)
וְיָד עֲנִי וְאָבִיוֹן לֹא הִחְזִיקָה.
173. הסבר: "וְתַעֲדִקִי אֶת אַחֻתֶיךָ!"
כביכול, עשית את שומרון כצדיקה לעומתך²³.
174. האם ישיב ה' את שתי האחיות, ואת יהודה?

"יִשְׁבְּתִי אֶת שְׁבִיתֶהֶן אֶת שְׁבוֹת סֹדֶם (הכוונה, שאדמת סדום תתרפא, ותשוב להיות מקום דשן וטוב) וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת שְׁבוֹת שְׁמֶרוֹן וּבְנוֹתֶיהָ".

ואפילו: "אֲשֶׁר פָּלְלָתְ לְאַחֻתְךָ" – ששפטו בני יהודה את שומרון – לחובה על חטאיהם, גם אנשי יהודה: "וְאֶת וּבְנוֹתֶיךָ תִּשְׁבְּינָה לְקִדְמַתְכֶן", בזכות: "וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי אֹתְךָ בְּיָמֵי נְעוּרֶיךָ...וְהִקְמֹתִי לְךָ בְּרִית עוֹלָם" – אקיים את הברית לעולם.

ג. שש (ואחֶבְשֶׁף – כובע) ד. משי (ואֶכְסֶף; גם לבוש).

161. באילו סוגי תכשיטים קישט את "האשה"? צְמִידִים עַל יָדֶיךָ, וְרִבִּיד עַל גְּרוֹנְךָ, נָזֶם עַל אָפֶךָ, וְעִגְלִים עַל אָזְנוֹךָ, וְעֵטְרַת תְּפָאֶרֶת בְּרֹאשֶׁךָ (כתר מפואר), וְתַעֲדֵי זָהָב וְכֶסֶף וְתִפְי בְּמַאֲד מַאֲד וְתַצְלַחִי לְמַלּוּכָה (נהיית יפה מאד וראויה למלוכה)

162. באילו סוגי מאכלים האכיל את "האשה"? "סֶלֶת וְדָבֶשׁ וְשֶׁמֶן אֶכְלֶת".
163. על מה נאמר: "כִּי כָּלִיל הוּא?"
שם ישראל, שהתפרסם בגויים: "בְּהַדְרִי (הדר – יופי) אֲשֶׁר שָׁמְתִי עֲלֶיךָ" – ששֶׁלֶם הוּא בְּכָל שְׁלִימוֹת.

164. כיצד השתמשה בשם הנכבד שיצא לה בגויים?

"וְתִזְנֵי עַל שְׁמֶךָ" – השתמשה בשמה המפורסם, להרבות זנות (בע"ז), "עַל כָּל עוֹבֵר לוֹ יֵהִי" – עם כל עם וע"ז שעבר ובקש, נתת לו את זנותיך.
165. על מה נאמר: "לֹא בָאוֹת וְלֹא יֵהִי?"
על ריבוי זנותם בע"ז. שלא היתה כן מימות עולם, ולא תהיה כזאת בעתיד.

166. כיצד היו בני" כפויי טובה?
א. עשו מהבגדים שנתן להם ה' "בְּמֹת טְלָאוֹת" (במות מקושטות),

ב. עשו צְלָמֵי זָכָר – מְזֻהָבִי וּמְכֻסְפֵי אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ,
ג. הקטירו לע"ז, מהשמן מהסולת ומהדבש – שנתן להם ה' ית',
ד. העבירו ושחטו למולך את בניהם ובנותיהם.
בנו להם במות גבוהות (וְתִבְנֵי לָךְ צֶבַע) – לע"ז.
ה. זנו עם בני מצרים ואֲשׁוּר וּבְשָׂדִימָה
167. הסבר: "מִה אִמְלָה לְבַתְךָ?"

עד כמה כרות וחתוך ממך הלב – את חסרת לב בהתנהגותך, כאִשָּׁה "זוֹנָה שְׁלֵטָה" – ששולטת בעצמה לעשות ככל רצונה הרע.

168. במה היו גרועות מכל אשה זונה?
"שִׁלְכַל זוֹנָה יִתְּנֵנוּ נְדָה" – אתנן בשכרה, ואתם נתתם לגויים שוחד אתנן – כדי לזנות עימם, "וְאֶתְּרֶיךָ לֹא זוֹנָה" – שלא תקום אחרייך כזאת זנות.

169. "לָכֵן זוֹנָה שְׁמֵעֵי דְבַר ה' ". מה עונש הזונה?

²³ כמו: "...צִדְקָה נִפְשָׁה מִשְׁבָּה יִשְׂרָאֵל מִבְּגֶדֶךָ יְהוּדָה". (ירמיה ג יא)

U פרק יז

עת דדים – עת אהבה. (הגעת לגיל ולזמן שאת ראויה להתחתן).

ועטרת תפארת – כתר מפואר.

ותיפי במאד מאד – נהיית יפה מאד.

ותצלחי למלוכה – מוצלחת וראויה למלוכה.

כי כליל הוא – שמושלם הוא.

ותשפכי את תזנותיך – והרבית זנות (כמו ששופכים מכלי כמות גדולה).

במות טלאות – קשטת את הבמות לע"ז בבגדיך.

לא באות ולא יהיה – לא היתה בעולם התנהגות כזאת ולא תהיה.

ותבני לך גב – בכל מקום גבוה שיהיה נראה לכל.

אל כל ראש דרך בנית רמתך – בכל צומת דרכים, בנית מזבחות ובמות גבוהות.

ותתעבי את יפיך – ביזית את יפיך.

ואגרע חקך – החסרתי ממך את אוכלך.

מבלתי שבעתך – ולא שבעת בזנות.

מה אמלה – כמה כרות וחתוך ממך הלב. נדה – אתנן הזונה.

אשר ערבת עליהם – שנהנית ואהבת לזנות איתם.

והרסו גבך – והם יהרסו את כל הבמות והמזבחות שבנית במקומות הגבוהים.

ובתקוהך בחרבותם – יחתכו אותך בחרבותם.

והנחתי חמתי בך – ינוח הכעס שהיה לי בך. אשר פללת לאחותך – ששפטת מעשי אחותך.

ביום גאונך – ביום שהיית בגאווה וגדולה.

השאטות אותך מסביב – החרפה והבזיון מהעמים שסביבך

אשר בזית אלה להפר ברית – שביזית את השבועה, והפרת הברית.

פרק יז

נ"נ ("הנשר הגדול"), מגלה את יהויקים, ממליך את

צדקיהו בנו (הגפן), וכורת עימו ברית נאמנות. צדקיהו

מורד בו, וכורת ברית עם מצרים ("נשר אחד גדול").

ה' מעניש את צדקיהו על הפרת הברית עם בבל. נ"נ נלחם

בו, ומגלה אותו לבבל, ושם מת.

ה' ית' המשפיל והמרומם, ימליך מזרע דוד את מלך

המשיח – שכולם יכנעו תחתיו.

175. עם אלו עמים זנתה ירושלים?

א. מצרים, ב. אשור, ג. בבל (אל ארץ בנען כשדימה – הסוחרים אנשי בבל).

176. ממי לא לקחו בני יהודה מוסר ?

מסדום. (ולוא היתה סדם אחותך לשמועה בפיך – השמועה שהיתה בפיכם על נפילת סדום לא גרמה לכם לשוב).

ומפלת יהודה מארם²⁴. (כמו עת חרפת בנות ארם – ולא לקחו מוסר מהבזיון שהיה להם בימי אחז, שנפלו לפני ארם וישבו מהם שבויים).

ומפלתם מפלישתים²⁵ – "השאטות אותך מסביב" – בבזיון הגדול שעשו לך העמים שסביבך.

177. מי נקראים "גדלי בשר"? מצרים.

178. איזה ארץ נקראת "ארץ כנען"?

בבל, שהיו עוסקים במסחר.

179. הסבר: "בחקתך את אחותיך הגדלות ממוך אל הקטנות ממוך".

כשישיב את יהודה, ינתנו האחיות הגדולות עם הקטנות – להיות תחת ממשלת יהודה. "ונתתי אתהן לך לבנות" – שיהיו האחיות משועבדים ונשלטים תחת יהודה.

180. בזכות מה יזכו בני יהודה לגדולה זו ?

"ולא מבירתך" – לא בזכות שאת שמרת את הברית, אלא בזכות שאני שומר ברית.

181. מדוע: "ולא יהיה לך עוד פתחון פה"?

"מפני בלמתך" – מרוב בושה, שאת לא קיימת את הברית (וגמלת לו רעה תחת טובה), וה' ברוב רחמיו וחסדיו "בכפרי לך לכל אשר עשית", וקיים הברית.

182. הסבר במילים שלך :

מכרתך – מקום מגוריך,

לא כרת שרך – לא חתכו את חבל הטבור.

רחצת למשעי – רחיצה להחליק העור.

בגעל נפשך – עם כל הלכלוך של הלידה עליך.

מתבוססת בדמך – שקועה ומגולגלת בדם.

עדיים – תכשיטים.

²⁴ וינתנהו ה' אלקיו ביד מלך ארם, ויכני בו וישבו ממנו שבין גדולה... וגם ביד מלך ישראל נתן ויך בו מכה גדולה. (דה"ב כח ה')

²⁵ ויפלישתים פשטו בערי השפלה והנגב ליהודה וילכדו את בית שמש ואת אילון ואת הגדרות ואת שוכו ובנותיה ואת תמנה ובנותיה ואת גמזו ואת בנותיה וישבו שם. כי הכניע ה' את יהודה בעבור אהז מלך ישראל כי הפריע ביהודה ומעול מעל בה' (דה"ב כח ח).

U פרק יח

183. מי הוא "הנִשָּׁר הגָּדוֹל", ומי הוא "נִשָּׁר אֶחָד גָּדוֹל"?
 "הנִשָּׁר הגָּדוֹל" – הוא נבוכדנצר מלך בבל,
 "נִשָּׁר אֶחָד גָּדוֹל" – הוא מלך מצרים.

184. כיצד עוד תאר את שני הנשרים?

"הנִשָּׁר הגָּדוֹל" – גָּדוֹל הַכְּנָפִים אַרְבַּע הָאֵבָר (כנף),
 מְלֵא הַנוֹצָה (מלא בנוצות), אֲשֶׁר לוֹ הֶרְקָמָה (נוצותיו
 בגוונים שונים – כרקמה).

185. את מי הביא הנשר הגדול, אל ארץ

כנען (ארץ מסחר-בבל) בעיר רוכלים (סוחרים)?
 נ"נ בא ללבנון (לא"ט), ולקח את צמרת הארז (הענף
 הגבוה שבארז – יהויקים וגבוריו), והגלה אותם לבבל.

186. את מי המליך נ"נ?

את צדקיהו (אחיו של יהויכין, ובנו של יהויקים).

שהיה "מִזְרַע הָאֲרִי" (מזרע המלוכה), קָח עַל מִים
 רַבִּים צִפְצָפָה שָׁמוֹ (שם אותו, במקום משובח שיגדל
 ויתפשט כעץ הצפצפה).

וכרת עימו ברית נאמנות: "וַיִּכְרַת אֶתֹּךְ בְּרִית וַיָּבֵא
 אֹתוֹ בְּאֶלֶה".

187. ציין לשונות של ענפים שנאמרו בפרק!

דליות, בדים, יונקות, פארות

188. צדקיהו היה כפוף בתחילה לנ"נ. כיצד

נמשל הדבר בפסוקים?

"שִׁפְלַת קוֹמָה (היה כפוף למלך בבל), לַפְּנוֹת דְּלִיּוֹתָיו
 אֲלֵיוֹ וְשָׂרְשָׁיו תַּחֲתָיו יִהְיוּ (את ענפיו היה מפנה אל נ"נ,
 ושרשיו גם היו תחת מלך בבל).

189. על מי נאמר "הגפן סורחת"?

צדקיהו, שהיה לגפן סורחת (שגדלה והתפשטה).

190. אל מי שלחה הגפן (צדקיהו) את שרשיה, אחר

שמרדה בנשר הגדול (בבל)? הגפן, כפנה שרשיה
 (אספה וכיוונה את שרשיה לינוק) – אל נִשָּׁר אֶחָד גָּדוֹל
 גָּדֹל כְּנָפָיִם וְרַב נוֹצָה (למלך מצרים), וממצרים נתאו
 לקבל עזרה כנגד נ"נ.

191. כיצד יכול היה צדקיהו להיות לגפן

אֲדָרְתָּ (אדירה וחזקה)?

אם היה נשאר תחת ממשלת בבל, ולא מורד בו.

192. כיצד תענש הגפן, על שהפנתה את

שרשיה לנשר האחר (למצרים)?

אֵת שָׂרְשֵׁיהָ יִנְתַּק – נ"נ יעקור את הגפן עם

שרשיה, וְאֵת פְּרִיָּהּ יְקַסֵּס וַיִּבֶשׁ – שאת פירות
 הגפן יקצץ עד שיתייבשו, כָּל טְרָפֵי צִמְחָהּ תִּיבֶשׁ
 – העלים שצמחו בגפן יתייבשו.

193. כיצד יעזרו מצרים לצדקיהו מפני בבל?

ואף שבטח במצרים, לא יעזרו לו בכוחם, (ולא
 בזרוע גדולה ובעם רב) – לְמִשְׁאֹת אוֹתָהּ מִשָּׂרְשֵׁיהָ –
 להצילו מבבל, שישִׂאוּ (יעקרו) את הגפן ממקומה
 עם שרשיה.

194. מה יהיה העונש של צדקיהו שהפר

ברית? יתפש ברשת ומצודה וילקח בשבי לבבל,
 ושם ימות. וגם החיילים שכל אגפיו (צדדיו) יברחו
 ובחרב יפלו. (כ"ו מִבְּרַחְתּוֹ כָּל אֲגָפָיו בַּחֶרֶב יִפְלוּ).

195. את מי ימליך ה' אחר נפילת הגפן?

"מִצְמַרְתֵּי הָאֲרִי הֶרְמָה... מֵרֵאשׁ יִנְיֻקוֹתָיו רַךְ
 אֶקְטוֹף" – מראש הענפים שבארז הגבוה (זרע דוד)
 יקטוף ענף רך, והכוונה על מלך המשיח²⁶.

196. על מי נאמר: "וְנִשָּׂא עֲנָף וְעִשָּׂה פְרִי,

וְהִיָּה לְאֲרֹז אֲדִיר... וְשָׁכְנוּ תַּחֲתָיו כָּל צִפּוֹר
 כָּל פֶּנֶף, בְּצֵל דְּלִיּוֹתָיו תִּשְׁכְּנֶנָּה" (שכולם יכנעו
 למלכותו)? על מלך המשיח.

197. הסבר: "וַיִּשְׁתַּלְּתֵי אֲנִי עַל הַר גְּבוּהָ

וְתַלְלוּ!" ה' ישתול את הארז האדיר שהוא
 המלך המשיח בהר מרום ישראל – ירושלים.

198. הסבר במילים שלך:

צִמְרַת הָאֲרִי, אֲרֶץ כְּנָעַן בְּעִיר רֹכְלִים שָׁמוֹ – שם
 אותו בארץ מסחר (בבל). וַיִּקַּח מִזְרַע הָאֲרֶץ – לקח
 מזרע המלוכה שבארץ (את צדקיהו). לַגֶּפֶן סֹרְחַת –

גפן שגדלה והתפשטה. לַפְּנוֹת דְּלִיּוֹתָיו אֲלֵיוֹ –

להפנות ענפיו אליו,

אָמַר כֹּה אָמַר ה' אֱלֹקִים תִּצְלַח – האם צדקיהו
 יצליח למרוד במלך בבל? לְבֵית הַמְּרִי – בניי
 המורדים,

וְאֵת אֵילֵי הָאֲרֶץ לָקַח – ואת שרי וחשובי יהודה

הגלה לבבל (שהיו ערבון בידיו כדי שלא ימרוד בו

צדקיהו). דִּיק – מגדלים.

פרק יח

בניי מצדיקים את המשך פשעיהם במשלים: "אבות יאכלו
 בוסר ושיני בנים תקהינה".

תשובת ה', שאין הבנים הצדיקים נענשים בעוון אבותם.

חפץ ה' בחיים, ובתשובת הרשעים.

199. לפני חורבן הבית, הרשיעו בניי מאוד.

כיצד הצדיקו את עצמם, ובטחו שלא

יענשו?

אמרו: "אבות יאכלו בוסר ושיני בנים תקהינה" –

כמו שישראל הרשיעו הרבה ולא נענשו זמן רב

²⁶ י"א, שהכוונה לזרובבל בן שאלתיאל בן יהויכין. (רד"ק)

U פרק יט

עד שגלו בניהם, כך גם אנו (בני יהודה) לא נענש עוד זמן רב.

200. הסבר המשל והנמשל: "אבות יאכלו בוסר ושיני בנים תקהינה"! המשל: האבות אכלו פרי שאינו בשל, ורק שיני בניהם נחלשו. הנמשל: האבות עשו הפשעים, והבנים נענשו בעבורם.

201. במה טעו בני בטענתם, ומהי דרך ה'?" הן כל הנפשות לי הנה, כנפש האב וכנפש הבן... (ומדוע שאעניש בן או אב בלי עוון), ולכן: "הנפש החטאת היא תמות". "צדקת הצדיק עליו תהיה, ורשעת הרשע עליו תהיה". וכי: "החפץ אהפך מות רשע... הלא בשובו מדרךיו ותהיה", ולכן – "ועשו לכם לב חדש ורוח חדשה... והשיבו וחיו" (שובו בתשובה – ותחיו לפני).

202. מתי נענשים הבנים בעוון אבותם? כשאוחזים במעשי אבותם הרעים. כמו בדרך הזה, שהרשיעו אחר אבותיהם.

203. ציין את מעשיו הטובים של הצדיק! אל ההרים לא אכל אכל מקרבנות שהקריבו לעז על ההרים, ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב (איסורי עריות), ואיש לא יונה (אונאה; עושק וכדו'), חבלתו חוב ישיב (מה שלקח משכון על חוב – החזיר), גולה לא יגזל, לחמו – לרעב יתן, ועירם – יכסה בגד, בנשף לא יתן ותרבית לא יקח, מעול ישיב ידו (השיב ידו מלעשות רשע), משפט אמת יעשה, בחקותי יהלך ומשפטי שמר לעשות אמת. סיכום: עז גילוי עריות, ובנ"א לחבירו (בממונות ובצדקה).

204. מי נקרא "פריץ", ומה עשה? הבן של הצדיק שהרשיע ושופך דם.

205. הסבר: "ועשה אח" עשה לאחיו רעות אלו. 206. מהו חפץ ה' באמת ביחס לרשע? שישוב מדרך הרעה – ויחיה.

207. על מי נאמר: "כל צדקותיו לא תזכרנה"? הצדיק שהרשיע, (ומתחרט על כל המצוות שעשה).

208. בני טענו: "לא יתכן דרך ה'". מה באמת לא יתכן? דרכם של בני, שמעלים בדעתם שה' לא עושה דין אמת, ומעניש שלא כדין.

פרק יט

קינה על מלכות יהודה המפוארה, שקלקלה דרכה, עד שנעקרה וגלתה ממקומה.

209. על מי ישא הנביא קינה?

על "נשיאי ישראל", הכוונה על מלכי יהודה האחרונים (יהואחז יהויקים וצדקיהו).

210. מי היא הלבאי, ומי הם הגורים?

הלבאי, היא יאשיהו מלך יהודה הצדיק. הגורים, הם מלכי יהודה האחרונים (מיהואחז בן יאשיהו ועד צדקיהו).

211. "בתוך פפרים רבתה גוריה". על מי נאמר?

על הלבאי – שיאשיהו גידל (הרבה) את הגורים, וישבו בין כל הגורים (שרי העמים) בשלום ובבטחה.

212. "אדם אכל", על מי נאמר?

על יהואחז, שהתנהג ברשעות, גזל וטרף והרג בבני עמו העניים.

213. מה היה ענשו של יהואחז?

"בשחתם נתפש" – פרעה מלך מצרים עלה עליו למלחמה, ותפס את יהואחז (בבור, במלכות) והגלה אותו בחיים – בטבעות למצרים (כמו שמושכים חיה).

214. "ותקח אחד מגריה כפיר שמתהו". את מי לקחה הלבאי? יהויקים.

215. הסבר: "וידע אלמנותיו"! יהויקים היה מענה את אלמנות ההרוגים שרצח.

216. לאיזה בע"ח גדל הגור של הלבאי? כפיר.

217. מי נמשל לגפן שגדלה "על מים רבים"? מלכות יהודה, שהיתה בתחילה לגפן המוציאה פירות טובים (בזמן דוד ושלמה והמלכים הראשונים).

218. "והנה שתולה במדבר" מה הנמשל?

מלכות יהודה, שהעקרה ממקומה בכעס רה (נתתש בחמה) והושלכה לגלות (לארץ השלכה, ורוח הקדים הוביש פריה, התפרקו ויבשו מטה ענה, אש אכלתהו).

פרק כ

זקני ישראל באים לדרוש את ה'. ה' מסרב לבקשתם, הואיל ואינם מבקשים באמת את ה' בכל ליבם (כפי המוכח ממעשיהם הרעים). הנביא מוכיח את ישראל על עוונותיהם, ומנבא על הגאולה העתידה שתבוא למען שמו, שלא יתחלל שם ה' בגויים.

U פרק כא

219. כמה זמן לפני חורבן הבית, באו לפני יחזקאל מזקני ישראל, לדרוש את ה' ולבקש שלא יחרב הבית?
4 שנים קודם החורבן. (בי' באב בשנה השביעית לגלות יהויכין).

220. "חי אני אם אדרש לכם". מדוע נשבע שלא יקבל בקשתם?

"הלדרש אותי אתם באים", הרי אין כוונתכם לדרוש את ה' ²⁷ (לדעת דרכיו וכדו'), לכן, חי אני אם אדרש לכם ²⁸.

221. ממתני התחילו בני' למרוד בה' ולעבוד ע"ז?
מזמן גלות מצרים.

222. על מי נאמר שהיא "עֲבִי" לארצות?

ארץ ישראל מפוארת ונחמדת מכל הארצות.

223. מה רצה ה' לעשות לבני' כשמרדו? ומדוע לא עשה זאת?

רצה לכולותם, אך נמנע מכך, כדי שלא יתחלל שמו בגויים ("לבלתי החל לעיני הגוים").

224. איזו מצוה מוזכרת שחללו בני' במדבר? חיללו את השבת.

225. ענשו של איזה עוון מוזכר, שעשו ישראל במדבר? עוון המרגלים, שנענשו שלא יכנסו החוטאים לארץ.

226. הסבר: "וְאַטְמָא אוֹתָם בְּמַתְנוֹתָם, בְּהַעֲבִיר כָּל פֶּטֶר רָחַם..."

הרחקתי אותם ממני לגלות, והבאתי עליהם שממה, בגלל המתנות שנתנו את בניהם למולך (במקום לקדש את בכוריהם).

227. הסבר: "וְגַם אֲנִי נָתַתִּי לָהֶם חוֹקִים לֹא טוֹבִים!"

ה' נתן לישראל בגלות, גזירות רעות וקשות.

228. הסבר: "מָה הַבְּמָה אֲשֶׁר אֲתֶם הַבְּאִים שָׁם?"

מדוע אתם עובדים בבמות כגויים, ומכבדים את המזבחות הללו בשם במה וגובה?

229. "וְהָעוֹלָה עַל רוּחְכֶם לֹא תִהְיֶה!" מה עלה על רוחם?

²⁷ שהבאים לפניו היו רשעים, ולא דרשו באמת את ה'. (מהר"י קרא)

²⁸ ובסוף הספר אמר "אדרש לבית ישראל", זו אחת מן המקומות המלמדים אותנו שהקב"ה חוזר בו על הרעה... (רש"י בשם תנחומא)

מה שעולה במחשבתכם "אֲשֶׁר אֲתֶם אֹמְרִים נְהִיָּה כְּגוֹיִם כְּמִשְׁפַּחֹת הָאָרְצוֹת לְשֶׁרֶת עֵץ וְאָבֶן" – לא יתקיים!!

230. כיצד לא תתקיים מחשבת בני', להיות ככל הגויים??

"אם לא ביד תִּזְקֶה וּבְזִרְוֶע נְטוּיָה וּבְחִמָּה שְׁפוּכָה אֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם" – אף כשלא תרצו, אמלוך עליכם! בכח ידי ובעונשים קשים אכריח אתכם לקבל מלכותי ותעבדו אותי.

231. היכן ישפוט ה' את ישראל "פְּנִים אֶל פְּנִים"?

"במדבר העמים", מקום ריק גם מגויים, שבו יעביר את בני' תחת השבט (מקל), על עוונותיהם, כמו שעשה במדבר בצאתם ממצרים.

(כדי שהגויים לא ילעיגו על ישראל שה' מענישם).

232. "וּבְרוֹתַי מִכֶּם" את מי ה' יברור ויסלק?

את המורדים והפושעים, והם לא יבואו לא"י.

233. הסבר: "במסורת הברית!"

בברית התורה שאשוב ואמסור לכם.

וישובו בני': "בְּהָר קָדְשִׁי בְּהַר מְרוֹם יִשְׂרָאֵל נֶאֱמַר ה' אֱלֹקִים, שָׁם יַעֲבֹדְנִי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּל הַבָּאֵרֶץ"

234. על איזה זמן נאמר על ישראל: "וּנְקַטְתֶּם בְּפִנְיֶכֶם"?

אחר שישבו לארץ באחרית הימים, יתקוטטו בני' עם עצמם, על שלא שמעו אל ה'.

235. מדוע השיב ה' את ישראל והיטיב עימם?

"בְּעֲשׂוֹתֵי אֲתֶכֶם לְמַעַן שְׁמִי"

פרק כא

נבואת פורענות על ירושלים ע"י נ"נ. הפורענות על צדקיהו המלך. ונבואה על חורבן בני עמון ע"י נ"נ.

236. "שִׁים פְּנִיךָ דְרֹךְ תִּימְנָה... וְהִטַּף אֶל דְּרוֹם". לאן ישים פניו, ומה ינבא?

– יפנה פניו לכיוון א"י שהיא מדרום לבבל.

ינבא, שיצית ה' אש להבה, ותאכל את הצדיקים והרשעים שבה ("עץ לח ועץ יבש").

237. הסבר: "הִטַּף" – תנבא. "וְנִצְרְבוּ" – וישרפו.

"וּבְהִתֵּה כָּל רוּחַ" – תחלש ותשבר רוחם וחוֹם וחוֹקִים.

238. מי נקרא בשם "יַעַר הַשְּׂדֵה"? ארץ ישראל.

239. מה אומרים בני' על נבואות הפורענות של יחזקאל? שהוא ממשיל משלים, ולא יבוא הדבר גם לא יהיה.

253. מי פותח פה ברצח? החיילים של נבוכדנצר שצורחים קריאות מלחמה.
254. על מי נאמר "חלל רשע נשיא ישראל"? צדקיהו, שמגיע לו להיות חלל, הואיל ו"בא יומו בַּעַת עֶזְרָא קֶץ" – הגיע זמנו לאבד המלוכה, שעשה העוון²⁹ שהשלים את הקץ למלכותו (שהתמלאה הסאה).
255. על מי נאמר "הסיר המצנפת והרים העטרה"? הסיר המצנפת – על הכה"ג שתבטל הכהונה הגדולה. והרים העטרה – תתבטל מלכות צדקיהו.
256. "זאת לא זאת". מי זאת ומי זאת? הרעה הזאת שבאה על צדקיהו, גדולה מזאת שבאה על יהויכין. שיהויכין שהושפל מגדולתו – יצא מזרעו למלוכה ("השפלה – הגבה"). אולם צדקיהו שכעת נמצא בגדולה, לא ימלוך מזרעו עוד ("והגבה השפיל"), ויעקם ה' מלכותו ("ענה ענה ענה אַשְׁמִימֶנָה") ותתבטל.
257. "אֲשֶׁר לוֹ הַמְשָׁפֵט וְנָתַתִּיו". למי הכוונה? על מלך המשיח, ולו אתן המלוכה.
258. "חרב פתוחה, לְטֹבַח מְרוּטָה (לשחיטה עדיין מחודדת)". כנגד מי החרב? החרב עדיין מחוץ לנרתיקה, ומוכנה להרוג. שהחרב הולכת לנקום בעמון, על שחרפו את ה' כשנ"ח היכה בישראל, באמרם שהע"ז שלהם חזקה כביכול יותר מה' ית'.
259. נאמר על עמון: "לֹאֵשׁ תִּהְיֶה לְאַכְלָהּ דְּמֶמֶךְ יִהְיֶה בְּתוֹךְ הָאָרֶץ". מתי ישובו לגדולתם? לא ישובו, הואיל ולא יגלו אלא ימותו כולם בארצם. ("לא תִּזְכְּרֶינּוּ...", שלא ישאר זכרם בארץ).

פרק כב

- עוונות אנשי ירושלים, נביאי השקר, הכהנים והשרים. ירושלים תהיה ככור לצרוף הכסף, (משל לפורענות הקשה שעתידה לבוא עליה).
260. הסבר: "הַתְּשֵׁפֵט הַתְּשֵׁפֵט אֶת עִיר הַדְּמִים, וְהוֹדַעְתָּהּ אֶת כָּל תּוֹעֲבוֹתֶיהָ".

240. על מה נאנח יחזקאל בְּשִׁבְרוֹן מְתָנִים וּבְמִירוֹת? על השמועה של הפורענות שמגיעה ("כי באה").
241. מה עוד צווה לעשות מלבד להאנח? זַעַק וְהִילַל בֶּן אָדָם, לְכֹן סַפֵּק אֶל יְרֵד.
242. על מה נאמר: "הוֹחֲדָה וּמְרוּטָה"? חרב נ"ח, שתבוא על בני ונשיאי ישראל.
243. הסבר: הוֹחֲדָה – מחודדת, מוֹרְטָה – מבריקה.
244. מי אומר: "אוֹ נְשִׁישׁ"? ומה משיב הנביא? ישראל אומרים, שהחרב לא תפגע בנו ונוסיף לשמוח. הנביא משיב: "שִׁבְט בְּנֵי מֵאֶסֶת כָּל עֵץ" – שמואסת החרב בכל עץ, וגם את "בְּנֵי" – בני.
245. הסבר: "כִּי בַחֲזֵן"! כבר חרב זו יצאה מנרתיקה, כדי לבחון בנ"א אם שבים בתשובה, והרבה בחינות של פורענות באו על עם ישראל ולא נעשתה בהם כליה.
246. הנביא צווה להכות כף אל כף. על מה היכה כף אל כף? על חרב נ"ח, שתכה בישראל וְתִשְׁנֶה וְתִשְׁלַשׁ ("וְתִכְפַּל חֶרֶב שְׁלִישִׁתָּה"), ותפגע במקומות המסתור, ותפיל חללים רבים. ("חֶרֶב חָלַל הַגְּדוֹל הַחֲדַרְתָּ לְהֵם")
247. מי עוד היכה כף אל כף? ה'. ("וְגַם אֲנִי אֶכֶּה כַּפִּי אֶל כַּפִּי"), אך אחר הפורענות: "וְהִנַּחְתִּי חֲמַתִּי", שינוח כעס ה'.
248. הסבר: "למען למוג לב"! כדי שימס ליבם מפחד.
249. הסבר: "אַבְחַת חֶרֶב"! טְבַחַת (שחיטת) חרב.
250. איזה קסם היה "כְּקֶסֶם שְׂוֹא בְּעֵינֵיהֶם"? כשהגיע נ"ח לפרשת דרכים ("אִם הִרְדֶּךָ"), בדק בקסמים (ותמיד הזכיר עוונות ישראל כדי שיתפסו בידו – "וְהוּא מִזְכִּיר עֶזְרָא לְהַתְּפֹשׁ", באיזו דרך לבחור ("וְיָד בָּרָא"): האם לפנות לימין (לירושלים), או לשמאל (לבני עמון). על הבדיקה חזר 49 פעמים ("שִׁבְעֵי שְׁבַעַת לְהֵם" – שבע פעמים שבע) ויצא לו תמיד לירושלים, ואליה יצא. אולם אעפ"כ, הקסמים שקסם, היו בעיני בנ"י כקסמי שווא, ולא נבהלו מהם.
251. מה עשה נבוכדנצר כדי להחליט באיזו דרך ללכת? א. קסמים. ב. קלקל בחיצים. ג. שאל בתרפים. ד. ראה בכבוד.
252. "בַּכֶּף תִּתְּפֹשׂוּ". מדוע? "עֵזְרָא הִזְכִּירְכֶם בַּכֶּף תִּתְּפֹשׂוּ" – מפני שמגלים ישראל עוונותיהם, ולא מסתירים ובושים בהם.

²⁹ והוא עון שבועת שקר, שהשיבו ע"י נ"ח בה' והוא מרד בו...לפיכך עלה עליו נ"ח ועזר עיניו, והגלהו והחריב הארץ. (רד"ק)

U פרק כג

אם תרצה לשפוט ולהוכיח את אנשי ירושלים, המלאה בשפיכות דמים, תודיע להם את כל תועבותיהם.

261. על איזה עוון אמר הנביא: "לבוא עתה". שהגיע עת זמן העונש?

עיר שפכת דם בתוכה.

262. על איזה עוון אמר הנביא, שמטמא את ירושלים?

ע"ז. וְעִשְׂתָּה גְלוּלִים עָלֶיהָ לְטִמְאָהּ.

וכן מטמאת את שמה בין העמים: "יתקלסו בך (העמים) ידברו עליך דברי בזיון טמאת השם".

263. על איזה עוון אמר הנביא "הקלו בך"? כיבוד אב ואם. שהיתה המצווה קלה בעיניהם.

264. את מי היו עושקים, ואת מי הונו (ציערו)?

לגר – עשו בעשק, יתום ואלמנה – הונו בך.

265. את מה ביוז, ואת מה חללו?

קדשי (קרבנות) – בזית, וְאֵת שְׁבִתֹתַי – חָלְלֹת.

266. איזה עוון גרם לשפיכות דמים?

א. אֲנִשֵּׁי רֵכִיל הָיוּ בְךָ (לשה"ר) – לַמַּעַן שִׁפְךָ דָם.

ב. הַשׁוֹחֵד שֶׁלְקָחוּ הַשׁוֹפְטִים: "שִׁחֵד לְקָחוּ בְךָ – לַמַּעַן שִׁפְךָ דָם".

267. אלו אסורי עריות פרט הנביא שעשו בירושלים?

עֲרוֹת אֵב גְּלָה בְךָ (אשת אביו),

טְמֵאת הַנְּדָה,

אֵשֶׁת רֵעֵהוּ עֹשֶׂה תוֹעֵבָה,

אֵת בְּלָתוֹ טְמֵא,

אֵת אֲחֵתוֹ בֵּת אָבִיו עֹנֶה בְךָ.

268. אלו עוונות באסורי ממונות נזכרו?

א. שוחד.

ב. נשך ותרבית.

ג. גזל ("וּתְבַצְעֵי רֵעוּךָ בַעֲשֵׂק")

269. אלו עוונות צערו את ה' ית' ביותר?

וְהִנֵּה הִבִּיתִי כְּפִי (כאדם המצטער מאוד):

א. גזל (אֵל בַּצֵּעַף אֲשֶׁר עֲשִׂית; שהגזל קשה מן הכל)

ב. וְעַל דְּמַךְ אֲשֶׁר הָיוּ בְּתוֹכְךָ (שפיכות דמים).

270. מי נמשל לסיגים, וכיצד יענש?

בית ישראל נמשלו במעשיהם הרעים לסיגים

(פסולת הכסף), ויקבצו לירושלים, שנמשלה לכור

שבו יתיכו ויצרפו (ינקו) באש את כל סוגי המתכות

(סוגי המתכות לפי חשיבותם, הם משל לדרגות הרשעות של

אנשי ירושלים) – לַנְּקוּתָם. (ע"י הפורענות, שיבוא האויב

על אנשי ירושלים)

271. אלו מתכות נזכרו?

כָּסֶף וְנַחֲשֶׁת וְבַרְזֶל וְעוֹפְרַת וְבַדִּיל. (לפי החשיבות)

272. מי קשר קשר בירושלים, ומה גרמו

בקשר מרידה זה?

נביאי השקר. "קִשְׁר נְבִיאִיךָ בְּתוֹכָהּ".

וגרמו לשפיכות דם: "נִפְּשׁ אֲכָלוּ".

ולגזל: "חֶסֶן וְיִקְר וְיִקְחוּ" (ממונם של הנרצחים).

וע"י זה – אֲלִמְנוֹתֶיךָ הִרְבּוּ בְּתוֹכָהּ.

273. הסבר: "לא גשמה ביום זעם?"

לא ירד עליך שפע (גשם), ביום שהגיע זמן

הפורענות.

274. למי מבע"ח משולים נביאי השקר? אריות.

275. למי מבע"ח משולים השרים? זאבים.

276. במה חטאו במיוחד הכהנים, ומה גרמו

בעוונם?

חָמְסוּ תוֹרָתִי (לא מלמדים תורה),

וַיַּחְלְלוּ קִדְשִׁי (מחללים את הקרבנות),

בֵּין קִדְשׁ לְחַל לֹא הִבְדִּילוּ וּבֵין הַטְּמֵא לְטָהוֹר לֹא

הוֹדִיעוּ (שתפקידם להזהיר את העם וללמד מה קדוש

וטהור ומה חול וטמא).

וּמִשְׁבֹּתוֹתַי הֶעֱלִימוּ עֵינֵיהֶם (שרואים שמחללים שבת

ולא מוחים).

וע"י כן גרמו לחילול ה': "וְאֲחַל בְּתוֹכֶם"

277. למה דומות הנבואות של נביאי השקר?

לטיח חלש שלא מחזיק את הקיר. "וְנְבִיאִיךָ טָחוּ

לְהֶם תְּפִל" – נבואות שאין להם קיום כמו.

278. מה ה' חפש באנשי ירושלים, ולא מצא?

גודר גדר ועומד בפרץ.

פרק כג

תועבות האחיות אהלה אהליבה (שומרון וירושלים),

והפורענות הבאה עליהם.

279. "שתיים נשים בנות אם אחת היו".

מי הן?

האם – היא כנסת ישראל.

הבנות (הנשים):

הגדולה "אהלה"³⁰ – שומרון (ישראל),

והקטנה "אהליבה"³¹ – ירושלים.

280. וְיִשָּׁם עֲשׂוּ דְדֵי בְּתוּלֵיהֶן. היכן התחילו

לזנות?

³⁰ האוהל שלה בה. (כנגד עגלי הזהב של ירבעם)

³¹ האוהל שלי – בה. (בית המקדש)

U פרק כג

במצרים התחילו לזנות מאחרי ה' בע"ז (זנות, היא משל לע"ז).

281. על מי נאמר: "לבשי תכלת פחות וסגנים בחורי חמד פלם"?

על מאהביה מאשור, שהיו נחמדים, לבושים בבגדים יקרים – וחשקה "אהלה" לעבוד לע"ז שלהם (כלומר, אחר שראתה את הצלחתם, חשקה לעבוד לפסיליהם).

282. עם מי זינתה אהלה? מצרים ואשור.

283. כיצד נענשה אהלה?

לכן נתתיה ביד מאהביה (אשור): בניה ובנותיה לקחו (לגלות) ואותה – בחרב הרגו, וישפוטים – עשו בה (צרות).

284. על מי נאמר: "ותהי שם לנשים"?

על אהלה, שנהייתה מפורסמת בין הנשים, שכך ענשה של מי שמתנהגת כך.

285. על מי נאמר: "ותשחת עגבתה ממנה? על אהליבה.

286. עם מי הוסיפה לזנות אהליבה?

בנוסף למצרים ואשור, זנתה עם בבל.

287. אילו דרגות חשיבות היו לגויים שזנו איתם?

א. פחות. ב. סגנים. ג. שלישים. ד. קרואים.

288. מה היה חקוק על הקיר?

צלמי כשדים חקקים בששור (צבע). הדמויות היו חגורות באזור במתניהם, כובעים טבולים בצבע (וסרחים-עם שוליים) בראשיהם, ונראים כשרים חשובים (שלישים), מבני בבל.

289. "ותוסף אל תזנותיה", במה "הוסיפה" כשעבדה לדמויות החקוקות בקיר?

אף שלא היו פסלים ממש, אלא דמויות בלבד, התאוותה לעבוד אותם, ואמנם, שלחה לבבל שיבואו אליה (ותשלח מלאכים אליהם בשדימה) – "ויבאו אליה בני בבל למשפב הדיים".

ולבסוף, "ותקע נפשה מהם" שבקשה להסיר את עצמה מהם (בקשה למרוד).

290. על מי נאמר: "ותקע נפשי מעליה"?

על ה' ית', שהסיר שכינתו מהם, כמו שנקעה נפשו מאחותה שומרון.

291. על מי נאמר: "אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם"?

על מצרים!

"ותעגבה על פלגשיהם" – מרוב תאוותה אליהם, הסכימה להיות כפילגש – למצרים, שבשרם כבשר החמורים ובעלי תאוה – כסלוסים.

292. מי יבוא על אהליבה למלחמה?

בני בבל וכל כשדים, פקוד ושוע וקוע (ערים בבבל) כל בני אשור אותם (איתם).

293. ציין את כלי מלחמתם של האוייב!

הצן (שם כלי מלחמה), רכב וגלגל, צנה ומגן וקובע

294. תאר את הפורענות שתבוא על אהליבה?

אפף ואזניף יסירו (הדרת הפנים – עונש לזונה כדי לנוולה – משל להסרת הכהונה והמלכות), ואחריתך (שאר הפנים – משל לשאר העם) בחרב תפול.

בניך ובנותיך יקחו (לגלות), ואחריתך (ארצך) – תאכל באש. והפשיטוך את בגדיך, ולקחו פלי תפארתיך – (יקחו את הכלים היקרים שלך). ולקחו כל יגיעך ועזבוך עירם ועריה – (כל רכושך שעמלת והרווחת – יקחו ממך וישאירו אותך ערומה).

295. מי נקרא: "אשר שנאת", "אשר נקעה נפשך מהם" (שמרדה בהם)?

הבבלים.

296. מאיזה כוס תרעלה תשתה אהליבה?

אהליבה תשתה עד תום (ושתיית אותה ומצית) מהכוס ששתתה אהלה אחותה.

הכוס "העמקה והרחבה" (בכמות יין התרעלה – הפורענות) עד שתהיי שכורה ומלאה ביגון (שפרון יגון תמלאי) כוס שמה ושמה.

עד כדי כך ש: ואת חרשיה תגרמי (תשברי את הכוס כדי למצוץ משברי החרס מה שנבלע בהם) ושישחת גופך מרוב צרות).

297. אלו עבירות עברו בני?

כי נאפו, ודם בידיהן, ואת גוליהן נאפו (גילוי ערויות רציחה וע"ז).

בניהן... העבירו להם לאכלה (העבירו את בניהם למולך).

טמאו את מקדשי ביום ההוא (ביום ששחטו את בניהם לע"ז) ואת שבתותי חללו

298. כיצד קבלו את השליחים שבאו ללמד אותם לעבוד ע"ז?

רחצת,

כחלת עיניך ועדית עדי (צבע בעיניים, ותכשיטים), וישבת על מטה כבודך – (מכובדת במצעות).

ושלחן ערוך לפניה – (במאכלים משובחים), וקטרת ושמני שמת עליה (וגם קטורת ושמן לסוך, שמה על השולחן לאחר הסעודה)

ויתנו צמידים אל ידיהן ועטרת תפארת על ראשיהן

299. הסבר: לבלה נאופים!

וכי גם הזקנה נואפת!?

(זקנה – שכבר זמן רב עבדו ע"ז ורואים שאין בה ממש)

300. הסבר: ברא בחרבותם!

יחתכו אתכם בחרבותם.

301. על מי נאמר שהם:

"אנשים צדיקים?" הסבר!

בבל. שצדיקים הם לעומתך.

והם ישפטו אותך ויענישוך!!

302. מי הם: "אשת הזמה"?

אהלה ואהליבה.

303. איזה עם גר במדבר? אנשי סבא.

304. "ונסרו כל הנשים" – מי הן הנשים

"שנסרו"?

אומות העולם.

פרק כד

מסירת מודעה על תחילת המצור על ירושלים ב' בטבת.

משל שריפת הבשר שבסיר-הפורענות שתבוא על

ירושלים. מות אשת יחזקאל ואיסור האבילות עליה,

כמופת על ריבוי המתים בחורבן ירושלים.

305. "סמך מלך בבל על ירושלים", מתי

נאמרה לנביא הנבואה, ולשם מה?

בעשור לחודש העשירי (י' בטבת), ובאותו היום

ניבא הנבואה, כדי שכשישמעו מהמגידיים כי כך

היה (באותו היום עצמו שניבא), ידעו כי נביא היה

בתוכם.

306. "שפת הסיר שפת...". ציין המשל

והנמשל!

הסיר משל לירושלים. הבשר – בני". שפיתת

הסיר על השפתים – משל שסמך מלך בבל אל

ירושלים (תחילת הפורענות). המים, גורמים לבשר

להתבשל לאט ושלא ישרף, כך אנשי ירושלים

יסבלו זמן רב במצור (כשנה וחצי) – ברעב, בדבר

ובחרב.

307. מה יש בסיר?

כל נתח טוב ירף וכתף (חלקים משובחים), מבחר

עצמים מלא – וגם שאר החלקים

(שמלכד העצמות, אין בהם הרבה בשר)

מבחר הצאן לקוח, וגם דור (תדליק) העצמים

תחתינה (שתקח להבערת האש מתחת לסיר, את איברי

הבשר (במקום עצים)).

308. כמה זמן יתבשל הבשר בסיר?

אחר שישים הרבה עצים ("הרבה העצים"), כדי

שהמדורה תדלק היטב, עד שכל הבשר ישרף עד

תום ("התם הבשר"), וגם העצמות יתייבשו ("העצמות

יחרו"), ועוד, יעמוד אח"כ הסיר ריק ואף הנחושת

של הסיר תשרף, ("למען תחס וחרה נחשתה") וכל

הליכלוך שבירושלים יכלה ("תתם חלאתה")

309. מי נקראת: "עיר הדמים"?

ירושלים, המלאה שפיכות דמים.

310. הסבר: "סיר אשר חלאתה בה"!

סיר, אשר הלכלוך של הבשר צף למעלה.

וחלאתה לא יצאה ממנה.

311. הסבר: תאונים חלאת!

עלילות שקר הרבית לעשות עד שהתעייפת.

312. "הנני לקח ממך את מחמד עיניך". מי

הוא מחמד עיניך, וכיצד ימות?

אשתו, במגיפה.

313. כמה זמן לפני מות אשתו ידע יחזקאל

מהדבר? בבקר ה' הודיעו, ובערב מתה.

314. מה הנמשל למות אשת יחזקאל? חורבן

ביהמ"ק.

315. כיצד ינהג יחזקאל על מות אשתו?

"מתים אבל לא תעשה" –

דיני אבילות על מת – לא תעשה:

*ולא תספד

*ולא תבכה ולוא תבוא דמעתך

*האנגק דם (תשתוק מלהאנח ומלככות).

*פארך חבוש עליך – תמשיך ללבוש את כובעך

המפואר.

*ונעליך תשים ברגליך – ותנעל נעלים.

*ולא תעטה על שפם – דרך האבלים שמכסים

את הפה עם הבגד (כמו המצורע "ועל שפם יעטה")

*ולחם אנשים לא תאכל – דרך האבלים,

שאנשים אחרים מכינים להם אוכל (סעודת הבראה).

316. מה הנמשל שיחזקאל לא מתאבל על

אשתו? שבחורבן לא יהיה פנאי להתאבל מרוב

הצרות.

317. מי הוא "מחמד עיניכם ומחמל נפשכם"?

ביהמ"ק. ("מקדשי שאון עזכם")

318. מה יעשה יחזקאל בבוא הפליט?

יפתח את פיו לנבאות.

פרק כה

נבואה על רעות העמים לישראל – וענשם.

U פרק כו

319. על אלו עמים ניבא בפרק?

עמון, מואב, אדום (שעיר) ופלישתים.

320. ציין מהי הרעה שעשו עמון?

יען אַמְרֵךְ הָאֵחָ – ששמוחו ביותר על מפלת ישראל. (א) על חילול המקדש. ב) על השממה בארץ.

ג) על גלות יהודה.

321. ציין מהי הרעה שעשו מואב (ושעיר)?

שאמר: "הִנֵּה כָּכָל הַגּוֹיִים בֵּית יִשְׂרָאֵל" (וכמו שכל הפסילים לא הועילו לעמים, כך לא הועיל הקב"ה לעמו ח"ו)

322. ציין מהי הרעה שעשו אדום?

שנקמו בישראל. (שמסרו את הפליטים מישראל ביד האוייב; ע"י בעובדיה) (וכמו: "ואל תעמד על הפרק להכרית את פליטיו"; עובדיה א, ד).

323. ציין מהי הרעה שעשו פלישתים?

"וַיִּנְקְמוּ נֶקֶם בְּשָׂאֵט בְּנַפְשׁ" (שנקמו בהם בבזיון רב).

כמו שאמר: "אֲשֶׁר כִּסְפֵי וַזְּהִי לְקַחְתֶּם וּמַחְמְדֵי הַטְּבִים הַבְּאֵתֶם לְהִכְלִיכֶם" (ויאל ד, ה)

324. כיצד יענשו בני עמון?

יבוא עליהם האוייב (נ"ג), וירש את ארצם ורכושם. רָבָה תִּהְיֶה לְנוֹה גְּמִלִים, וארץ עמון לְמַרְבֵּץ צֹאן.

325. כיצד יענשו מואב?

בני קדם (בבל) יבואו על הערים הנחמדות ("צבי") שבגבול מואב (בית הישימת, בעל מעון, וקרייתמה), ויבמוֹאֵב אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי ה'".³²

326. כיצד יענשו בני אדום?

ישראל ינקמו את נקמת ה' באדום, "והכרתו ממנה אדם ובהמה":

בתימן הכל יחרב, ואנשי דדן – יגלו (דדןָה – שם עיר באדום).

וכמו נבואת עובדיה: "וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לְה' הַמְּלוֹכָה" (עובדיה א)

327. כיצד יענשו בני פלישתים?

"הִנְנִי נוֹטֶה יָדַי עַל פְּלִשְׁתִּים וְהִכְרַתִּי אֶת בְּרִיתִם וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת שְׂאֵרֵי חוֹף הַיָּם... וְעָשִׂיתִי בָּם נְקָמוֹת גְּדוֹלוֹת בְּתוֹכָחֹת חֲמָה".

פרק כו

נבואה על חורבן צור.

328. הנביא מנבא על חורבן צור.

מה היה עוון צור?

"וַיַּעַן אֲשֶׁר אָמְרָה צֹר עַל יְרוּשָׁלַם-הָאֵחָ, (ששמחה על מפלת ירושלים), נִשְׁבְּרָה דְלִתוֹת הָעַמִּים – נִסְבָּה אֱלֹהִים" (נשברו שערי ירושלים, ויסוב כל המסחר שהיה בה – אליו), אֲמַלְאָה הַחֲרָבָה (ואנו נתמלא בעושר בזכות חורבן ירושלים).

329. מתי ניבא נבואה זו?

ב – 11 שנה לצדקיהו, בא' בחודש. (לא ציין באיזה חודש, ולכאף הכוונה לחודש אב – חודש החורבן. רד"ק).

330. מה נמשל לריבוי גלי הים?

ריבוי האוייבים שיעלו על צור.

331. תאר את גודל החורבן בצור?

ושחתו חומות צור, והרסו מגדליה, וסחיתו³³ עֶפְרָה מִמְנָה (שיעקרו בחורבנה את העפר שעל הסלעים) ותשאר – לצחיח סלע (לסלע "יבש" – חלק ושומם).

וגם בנותיה (הערים הקטנות שסביבה) – בחרב תהרגנה.

332. למה תשמש אדמת צור אחר חורבנה?

תהיה משטח חרמים. (שיפרסו עליה רשתות הדייגים).

333. מי נקרא: "מלך מלכים"?

נבוכדנצר, ששלט על מלכים רבים, יבוא על צור בסוס וברכב ובפרשים וקהל ועסר.

334. כיצד מתאר את ריבוי הסוסים והרכב?

א. אבק יכסה את צור. ב. ירעדו החומות.

335. הסבר: "וּמַחִי קָבְלוּ יִתֵּן בַּחמוֹתֵיךְ!"

אבנים שמשליכים – להכות (מחי) בחומה. ("קבלו" – החומה שנמצאת ממול המכה).

336. עד מתי תהיה צור חרבה? "לא תבנה עוד... וְתִבְקְשִׁי וְלֹאֲתַמְצְאִי עוֹד לְעוֹלָם".

337. מה נאמר על "נשיאי הים" (חשובי העמים שסביב צור)?

ירדו מכסאותיהם (אבילות וצער), יסירו מעליהם ובגדי רַקְמָתִם,

"וְחָרְדוּ לְרַגְעִים" – בכל רגע ורגע יהיו בחרדה. (שאם צור הגדולה נחרבה, מה יהא עלינו).

338. איזו קינה ישאו נשיאי הים על צור?

"אֵיךְ אֲבָדְתָּ, נוֹשֶׁבֶת מִיָּמִים (בזכות שהיתה סמוכה לים, מסחרה גדל מאוד ונהיתה עיר מיושבת ועשירה),

הַעִיר הַהִלְלָה (המהוללת בפי כל),

33 כמו "בית גאים יסח ה'" (משלי טו, כה); וכמו "וּנְסַחְתֶּם מֵעַל הָאָדָמָה" (דברים כח, סג).

32 "לִבְנֵי קָדֶם עַל בְּנֵי עֲמוֹן וְנִתְתִּיךְ לְמוֹרְשָׁה לְמַעַן לֹא תִזְכַּר בְּנֵי עֲמוֹן בְּגוֹיִם" (פס' י'). הזכיר שוב את בני עמון בפורענות שתבוא על מואב, לפי שעמון הרעו יותר לישראל וגדפו אותה יותר בגלותם, כמו שאמר בנבואת עמוס: על בקעם הרות גלעד למען הרחיב את גבולם, וכן אמר בנבואת צפניה: שמעתי את חרפת מואב וגדופי בני עמון בני עמון הרבו גדופים (רד"ק).

שומרים את חומות צור. "וגמדים במגדלותיך היו" – שהיו אנשים נמוכי קומה, ושמרו במגדלי השמירה של צור.	בני ארוד
סחרתך מרב כל הון (מרוב עושרך רצו סחור איתך). בכסף ברזל בדיל ועופרת נתנו עזבוניך – סחורו איתך בחפצים אלו.	תרשיש
בנפש אדם וכלי נחשת נתנו מערבך – בעבדים ונחשת סחורו איתך.	יון תבל ומשך
סוסים ופרשים ופרדים.	מבית תוגרמה
"קרנות שן והבנים – השיבו אשכרך" – קרני יעלים ושיני פיל וטווסים הביאו לך במתנה.	בני דדן
"בנפך ארזמן ורקמה ובוץ וראמות וכדכד נתנו בעזבוניך" – באבנים יקרות וסוגי בד יקר סחורו איתך.	ארם
בחטי מנית ופנג ודבש ושמן וצרי נתנו מערבך – בחיטים שמגיעים ממקום ששמו מינית ובפנג שהוא שמן אפרסמון סחורו איתך.	יהודה וארץ ישראל
ביין חלבון וצמר צחר – יין משובח ולבן (כמו חלב) ובצמר לבן.	דמשק
מאוזל – בעזבוניך נתנו – הלכו בשיירות לסחור איתך. ברזל עשות, קדה וקנה במערבך היה – ברזל נוצץ ובסוגי בושם סחורו איתך.	ודן ויון
בבגדי חפש לרכבה – בבגדים יקרים לריפוד המרכבה לאנשים בני חורין (עשירים).	דדן
בכרים ואילים ועתודים גם סחרך – כבשים שמנים.	ערב וכל נשיאי קדר
בראש כל בשם – בבשמים החשובים. ובכל אבן יקרה וזהב נתנו עזבוניך – סחורו איתך.	שבא ורעמה
במקללים: (בכל הדברים המושלמים בכל יופי). בגלומי תכלת ורקמה – גלימות עשויות מתכלת ורקמה, ובגנוזי ברמים – ובתכשיטים יקרים שגונוזים ומסתירים אותם בארזים מיוחדים. במקללים חבשים וארזים במרבלתך – הארזים היו מעץ ארז (–ארזים) וקשורים בחבלים יפים.	חרן, וכנה, ועדן, רכלי שבא, ואשור וכלמד רכלתך (בלמד – רגילים לסחור איתך).
שרותיך מערבך – באו בשיירות של אניות רבות לסחור איתך.	תרשיש (אניות מתרשיש)

U פרק כז

אשר היתה חזקה בים (חזקה מכל הערים הסמוכות לים)
– היא וישביה,
אשר נתנו חתימתם לכל וישביה (יושבי הים).

339. הסבר: "בהעלות עליך את תהום,

וכסוף המים הרבים"

משל לריבוי עצום של חיילים³⁴ (כמים רבים),
שיעלה ויכסה ויכבוש את צור.

340. הסבר: "ונתתי צבי בארץ חיים!"

כשתחרב צור – יחזור היופי לארץ ישראל³⁵

פרק כז

גדולת צור, הנמשלת לספינה מפוארת.

341. הנביא משבח את גדולת צור, ומדמה

את צור לספינה. מכל העמים הביאו

סחורה לפאר הספינה. ציין מה הביאו

מכל עם !

העם	מה הביאו
שניר	דפנות האניה עשויות מעץ ברוש שמגיע משניר.
לבנון	עץ ארוז לעשות את התורן לספינה (שעליו תולים את המפרשים).
מבשן	משוטף (משוטים) – מעץ אלון להשיט את הספינה.
אשור הביאו מאיי פתיים	קרשך – הקרש שאיתו קובעים את כיוון הספינה עשוי משן של פיל, שהביאו אותו האשורים מאיי כיתים.
מצרים	מפרשיך – מפשתן רקום ממצרים, שיהיו נראים למרחוק ("להיות לך לנס").
אוי אלישע	כיסויים לאהל על הגג של הספינה, מתכלת וארגמן. (לצל מהשמש)
צידון וארוד	היו האחוזים במשוטים (שהיו מומחים במלאכה זו). וכן מהם היו מפקדי הספינה (החובלים)
זקני גבל וחכמיה	"מתחזקי בדרךך" – אומנים בתיקון הספינה. (בודקים מה לחזק)
פרס ולוד ופוט	"היו בחילך" – חיילים גיבורים שהגיעו מארצות אלו, נלחמו מלחמתם של צור. (מגן וכובע תלו בך, המה נתנו הדרך – היו תולים כלי מלחמתם להראות הדרם וגבורתם).

34 ת"י. וכן פירש ר' מנחם בן שמעון בשם הר"ח.

35 את סברת להתגדל בחרבן ירושלים; היא תשפל, וירושלם
תחזור לכבודה. (ר"ד)

353. הסבר: "אתה חותם תכנית מלא חכמה ובליל יפי".

354. גדולת צור דומה כאילו היה בגן אלוקים שבעדן.

באלו אבנים כוסה לבושו?

פלאבן יקרה מסכתך (היה מסוכך עליך):

אדם פטדה ויהלם תרשיש שהם וישפה ספיר נפך וברקת וזכה.

355. הסבר: "מלאכת תפיף ונקביף בף"

היה אצלך בבית גם כלי נגינה תופים וחלילים (כלי נגינה עשוי נקבים)

פיום הפראף פוננו – כאילו הוכנו ביום שנבראת (משל לשלימות תענוגותיו)

356. מי הם: "אבני אש", שביניהם היה

מתהלך מלך צור?

בין מלכים חשובים כדוד ושלמה.

357. כיצד תיאר את גדולתו של מלך צור?

"את כרוב ממשח הסוכף" – חשוב מאוד,

ככרובים הסוככים בכנפיהם על הארון. ממשח – גדולה (כמי שנמשח בשמן המשחה).

"ונתתיך בחר קדש אלהים היית" – חירם מלך צור, כאילו היה בהר קדש אלוקים! כי חירם היה בירושלים ושלח לשלמה המלך עצים לבנות את בית המקדש.

358. עד מתי תמשך גדולתה של צור?

עד שנמצא בו עולה – כאשר "מלו תוכף חמס" (שהתמלאה העיר בחמס שעשו).

ואבדך כרוב הסכף מתוף אבניאש – תחדל להיות בגדולתך – ככרוב הסוכך על הכפרת, ולהתהלך בין מלכים חשובים (כדוד ושלמה).

"ואוצא אש מתוכך – היא אכלתך (האש=העוונות שעשה – הם יביאו עליו העונש)

ואתנך לאפר על הארץ לעיני כל ראיה".

359. "ונכבדתי³⁷ בתוכך", בתוך מי וכיצד?

בצידון. "בעשותי בה שפטים – ונקדשתי בה" – ע"י הענשים שאביא עליהם, יתכבד שם ה' בכך שמשכיר ומעניש.

360. הסבר:

חותם תכנית – מושלם בכל.

מספתך – מכסה. ממשח – משוח בשמן.

342. הסבר: הבנים – ציפור טווס. פנג – שמן

אפרסמון. יין חלבון – יין לבן (משובח) ברומים – ארגזים. צמר צהר – לבן. פרזל עשות – ברזל נוצץ. שרותיך – שירות. מערבך – סוחרים.

שערו שער – נחרדו (מלשון סערה). רעמו פנים – פניהם כעוסות. בגלומי תכלת – גלימה, מעיל. ירעשו מגרושות – יחרדו מגרשים (שטחי אדמה).

343. מה בנו מעץ האלון? משוטים.

344. מה בנו מעץ הארז? תורן.

345. הסבר: "מחזיקי בדקך"!

בודקים ומחזיקים את התיקונים.

346. מה קוננו יורדי הים על צור?

"מי כצור פדומה (כרותה) בתוך הים".

347. על מי נאמר: "ויעלו עפר על-ראשיהם

באפר יתפלו (יתגלגלו)" ?

על המקוננים על צור קינה.

פרק כח

הפורענות על מלך צור וחורבן העיר.

שם ה' יתקדש בעולם – בפורענות שתבוא על צידון ובקיבוץ בני לארץ.

348. מי אמר: "אל אני, מושב אלהים ישבתי

בלב ימים" (במקום חזק בתוך הים) ?

נגיד צר (מלך צור)

349. מה תמה הנביא על גאותו של מלך

צור?

וכי חכם הוא יותר מדינאל, שנ"נ עצמו רצה לעשותו אלוך – ודינאל סרב.

וכי עשרו הרב בא לו בזכות חכמתו ותבונתו? ומדוע מתגאה בכך??

350. כיצד מלגלג הנביא על אמירתו זו ?

"האמר תאמר אלהים אני לפני הרגך" !?

351. על מי נאמר: "והריקו חרבותם על-יפי

חכמתך, וחללו יפעתך (יופי תואר פניך)" ?

זרים, עריצי גוים (חזקים שבגוים) שיבואו על מלך צור למלחמה.

352. כיצד ימות מלך צור ?

"ממותי 36 חלל בלב ימים" (בחרב).

"מותי ערלים תמות" (כמיתת הרשעים)

אחת, לפיכך אמר בלב ימים. או פירושו: אתה, שהיית מתגאה לפי שהיית בלב ימים, תמות ביד "עריצי גוים" (לעיל, ז) מיתה משונה בדקירות רבות. (רד"ק)

³⁷ כמו: "וחזקתי את לב פרה... ואבדה בפרעה וידעו מצרים כי אני ה'" (שמות יד ד).

³⁶ תמות מיתות רבות, כלומר: בדקירות רבות, כמו מיתות החלל שידקרוהו דקירות רבות עד שימות. וכן הטובע לא ימות בבת

U פרק כט

סִילוֹן מִמָּאִיר – קוֹץ מְכַאִיב.

הַשְּׂאֲטִים אוֹתְךָ – הַמְבִזִים אוֹתְךָ.

361. מַה יַעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיחֲזְרוּ לָאָרֶץ?

יבנו בתים ויטעו כרמים.

362. מַה יַעֲשֶׂה ה' לְכָל אוֹיְבֵיהֶם מִסְבִּיב?

שפטים.

363. כִּי־צִד יִתְקַדֵּשׁ שֵׁם ה' בְּעוֹלָם?

”...בְּקִבְצֵי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל מִן־הָעַמִּים... וְנִקְדַּשְׁתִּי

בָּם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם וְיָשִׁבוּ עַל־אֲדָמְתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי

לְעַבְדֵי לְיַעֲקֹב, וְיָשִׁבוּ עָלֶיהָ לְבִטָּח וּבְנוּ בְּתֵימִים

וְנִטְעוּ כְרָמִים וְיָשִׁבוּ לְבִטָּח בַּעֲשׂוֹתֵי שְׂפָטִים בְּכָל

הַשְּׂאֲטִים אֲתֶם מִסְבִּיבוֹתֶם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה'

אֱלֹהֵיהֶם.”

פרק כט

נבואה על חורבן מצרים. אחר 40 שנות חורבן, תשוב

מצרים להיות ממלכה, אולם לא כגדולתה הראשונה.

שלל מצרים יהיה לבבל, כשכר על המאמץ בחורבן צור.

364. מתי נאמרה הנבואה על חורבן מצרים

(ע"י נ"נ)?

בשנה העשירית לצדקיהו, ב- יב' בטבת.

365. תאר את גאוותו של פרעה מלך מצרים?

אשר אמר לי יאורי³⁸, ואני עשיתיני- שהיאור

שייך לי (ואיני תלוי במי גשמים לתבואה), ואני עשיתי

את עצמי !!

(וי"מ, אני עשיתי את היאור, שהוא בטחונם של מצרים)

366. מדוע נמשלו מצרים למשענת קנה

רצוץ?

ישראל בטחו בהם שיצילום מבבל, ולא עזרו

כהבטחתם.

לכן נמשלו לקנה רצוץ - שבור, (בפף - תרוץ),

וּבְקִעַת לָהֶם כִּלְכִּי תַף וּבְהֵשׁ עֲנָם עָלֶיךָ³⁹

תִּשָּׁבֵר - שנבקע (נפצע) הכתף של ישראל,

כשנשבר הקנה שנשענו עליו.

367. כיצד יענש פרעה (התנין הגדול)?

ה' יתן בלחיי התנין (רג גדול) חחים- כעין ון

שתופסים בו את הדג, ויטוש (יפור) אותו במדבר

³⁸ היאור הוא מקור כל הטוב שבמצרים. ע"כ נמשלה טובת מצרים

ליאור, ופרעה תלה את טובתה - בעצמו.

³⁹ בתחילה עזרו במעט, כמו שאמר ירמיהו: "חיל פרעה יצא

ממצרים וישמעו הכשדים הצרים על ירושלם את שמעם ויעלו

מעל ירושלם" (לז,ה), ואמר להם הנביא "הנה חיל פרעה היוצא

לכם לעזרה שב לארצו מצרים, ושבו הכשדים ונלחמו על העיר

הזאת ולכדוה ושרפוה באש" (שם, ז-ח). וכן אמר רבשקה: "הנה

בטחת על משענת הקנה הרצוץ הזה על מצרים, אשר יסמך איש

עליו ובא בכפו ונקבה" (ישעיהו לו,ו) לא דיי שלא סמכו, אלא

שנקב כפו שהיתה תופשת בו. בתפסם. (רד"ק)

(מחוץ למים) ובכל הגויים, יחד עם כל הדגים

(המְצָרִים) שִׁדְבְּקוּ בְקִשְׁקֵי הַתְּנִין הַגְּדוֹל.

הַתְּנִין וְהַדְּגִים, יֵאָבְלוּ עַיִ עוֹף הַשָּׁמַיִם וְחַיַּת הָאָרֶץ

(בבל - שיכריתו בחרב אדם ובהמה).

368. כִּמָּה זִמַּן יִהְיֶה עֲנִשָּׁה שֶׁל מִצְרַיִם?

40 שנה. ואף אחר 40 שנה שישובו לארצם, יהיו

ממלכה שפלה בין העמים. ובשיפלותם זו, לא

יהיו מזכירים את עוון ישראל שסלקו בטחונם

בה', ובטחו בהם. ("וְלֹא יִהְיֶה... לְמִבְּטָח, מִזֶּכֶר יַד עֲוֹן

- בַּפְּנוֹתֶם אֲחֵרֵיהֶם")

369. באיזה עוד שם נקראת מצרים? פתרוס.

370. מַהֶם גְּבוּלוֹת מִצְרַיִם?

מְגִדוֹל סֹנְהָ וְעַד גְּבוּל כּוּשׁ.

371. מתי יהיה חורבן מצרים?

ב-27 למלכות נ"נ יכבוש את מצרים.

372. בעבור מה קבל נבוכדנצר שכר? על

המאמץ הגדול בהחרבת צור, קבל את שלל

מצרים.

373. הַסֵּבֵר: בַּיּוֹם הַהוּא אֲצַמִּיחַ קֶרֶן לְבֵית

יִשְׂרָאֵל, וְלֶךְ אֲתָן פְּתַחוֹן־פֶּה בְּתוֹכָם!"

ביום חורבן מצרים תתחיל ישועה לישראל⁴⁰,

ויתגלה שנבואת יחזקאל - אמת!

374. הַסֵּבֵר: "... כָּל רֹאשׁ מִקְרַח וְכָל כְּתָף

מְרוּטָה..."

נ"נ העביד את חייליו קשה מאד לכיבוש צור, עד

כדי שנתלשו שערותיהם מרוב קושי וצער, ונתלש

עור כתפיהם מעבודת כיבוש צור.

פרק ל

גאוות מצרים וחורבנה.

375. איזו ארץ תקבל חלחלה בנפילת

מצרים, ומי יפול יחד עימם?

כוש יפחדו משום שיחששו שגם הם יכבשו ע"י

בבל. יחד עם מצרים יפלו כוש ופוט, ולוד וכל

⁴⁰ י"מ: זהו יהויכין, שהוציאו אויל מרודך מבית האסורים, ונתן את

כסאו על כל המלכים אשר אתו בבבל (ראה מ"ב כה,כז-ל ;

הר"ד), וי"מ: מוסב על פרשה של מעלה "מקץ ארבעים שנה

אקבץ את מצרים" (לעיל, ג), ואותו חשבון כלה בשנת שמלך

בלשצר, ומצינו בדניאל שבאותה שנה התחילו מלכי מדי ופרס

להתחזק, ונגזרה מפלה על בבל שנאמר "בשנת חדא

לבלשצר...דניאל חלם חזא" ומלכות פרס היא צמיחת קרן

לישראל, שנאמר בכורש "הוא יבנה עירי וגלותי ישלח" (ישעיהו

מה, ג). ומניין שארבעים שנה של מצרים כלו באותו הפרק? מצרים

נתנה ביד נ"ב ב-27 לנ"ג, בשנה שנאמרה נבואה זו ליחזקאל

(לעיל, יז); הוסף ארבעים שנה, הרי ששים ושבע; צא מהם ארבעים

וחמש לנ"ג, ו-23 לאויל מרודך, כדאמרינן במסכת מגילה (יא,ב),

ושנה אחת מהן עלתה לזוה ולזוה, כדאמרינן התם: שנים מקושעות

היו. (רש"י)

- אל פרעה מלך מצרים, הצריך לקחת ממנו מוסר, שהיה גדול ממנו, ונפל בגלל גאוותו זו.
391. מי היה: "יִפְהַ עֲנָף וַחֲרָשׁ מִצַּל"?
אשור, שהיה בעל ענפים יפים, שעושים הרבה צל.
392. מהיכן באו הנהרות שהשקו את אשור (הארז) ? ממי התהום
393. נאמר על הארז (אשור): "יִיֶף". בַּמָּה ?
בגודלו ובאורך דליותיו – ענפיו
394. צִיֵּן כִּיצַד נֹאמַר בַּפֶּרֶק עֲנֻפִים ?
חֲרָשׁ, סַעֲפֹתָיו, פֶּאֲרֹתָיו, דְּלִיּוֹתָיו
395. בַּמָּה שֶׁאֵר הַעֲצִים (כל הגויים), קָנְאוּ
בֵּאֲרָז (באשור)?
שהיה חזק וגדול מכולם.
396. הַסֵּבֶר: "אַרְזִים לֹא עֲמֹדוּ בַּגֶּן אֱלֹקִים..."
שאפילו שהיו עוד עצים יפים וחזקים – "לֹא עֲמָמְהוּ" – שלא החלישו את יופיו של הארז
אשור – משום שעלה על כולם בגדולתו
397. מִדּוּעַ יָרַד אֲשׁוּר מִגְדֹּלְתוֹ הַמוֹפְלָאָה ?
מפני שרם לבבו, וללמד את העמים לקח שלא יתגאו כמותו
398. אֲשׁוּר נִיתַן בִּידֵי אֵיל גּוֹיִם – מִי הוּא ?
בבל – שהיה חזק וקשה מכל העמים
399. הַסֵּבֶר: "וְלֹא יַעֲמְדוּ אֵלֵיהֶם בְּגִבְהַם כָּל שְׁתֵּי מַיִם"
לא יעמוד אליהם – גִּבְהַם, חוֹזֵק וכוּחַם שֶׁל הַגּוֹיִם – לְעוֹלָם. (שכולם יענשו ויגיעו לקבר בקיצור ימים)
400. מִי יִתְנַחֵם מִמִּפְלַת אֲשׁוּר, וְהֵיכָן יִתְנַחֵם ?
שאר עמים חזקים שכבר בקבר, יתנחמו, שאפילו אשור שהיה גדול מהם, נפל והגיע גם הוא לקבר.

פרק לב

- חורבן מצרים ע"י בבל
401. לָמָּה דוּמָה פֶּרְעָה, וּמָה הַנִּמְשָׁל לְדִימוֹי זֶה ?
דומה לתנין – שכוחו רק בתוך המיסואין כוחו לטרוף ביבשה כלל (לכבוש עמים אחרים מחוץ לארצו).
402. לָמָּה פֶּרְעָה דִּימָה אֶת עֲצָמוֹ, וּמָה הַנִּמְשָׁל לְדִימוֹי זֶה ?
דימה עצמו לכפיר שיוצא לטרוף (לכבוש עמים אחרים) גם מחוץ למקומו.

- הערב (שם אומה), וכוב ובני ארץ הברית (שהיו בברית עם מצרים).
376. מָה נִקְרָא: "יְסוּדוֹתֶיהָ" שֶׁל מִצְרַיִם ?
החומות. ובנפול החומות – תפול מצרים כולה.
377. מִי נִקְרָא: "סוּמְכֵי מִצְרַיִם"?
כל העוזרים לה – בני בריתה של מצרים
378. מִדּוּעַ יִדְעוּ: "כִּי אֲנִי ה'", כִּשְׁתִּיהִי אֲשׁ בַּמִּצְרַיִם? שִׁירָאוּ שֶׁה' מַעֲנִישׁ הַרְשָׁעִים, וְנִבְּאוֹת יִחְזָקֵאל נִבְּאוּ – אִמֵּת!
379. מִי הֵם הַמַּלְאָכִים שֶׁה' יִשְׁלַח וְאִיזוֹ אֶרֶץ יָבֹו ?
הכשדים יבואו באניות ("צִים"), ויכו את כוש שישבה בבטחה תמיד
380. מָהוּ הַדְּבָר הַמְּשׁוּבַח שֶׁבַּמִּצְרַיִם, וּמָה יִקְרָה לוֹ ? הַיָּאֹר – יָבֵשׁ
381. "וְנִשְׂאֵי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִהְיֶה עוֹד". כִּמָּה זִמָּן ?
40 שנה כפי שיחזקאל התנבא בפרק כט'
382. הֵיכָן תִּבְּוֹא "אֲשׁ"? בַּמִּצְרַיִם וּבְצֹעֵן
383. מִי נִקְרָאת: "מַעֲוֹז מִצְרַיִם"? סִין
384. מִי מֵאֲוֶן וּמִפִּי בֶּסֶת יִפּוֹל בַּחֲרָב, וּמִי יִלֵּךְ בַּשָּׂבִי ?
הבחורים יפלו בחרב והנשים האלמנות ילכו בשבי. ("וְהָנָה בַּשָּׂבִי תִּלְכְּנָה")
385. הֵיכָן חֶשֶׁךְ הַיּוֹם וּמָה הַכוּוֹנָה ?
בְּתַחֲפֻנְחָס "יִמְנַע" הַיּוֹם. (שיהיה רק "לילה" – רק צרות)
386. אִיזוֹ שָׁנָה זֹאת שֶׁנֶּשְׂאֵי לְגִלּוֹת יִהְיוּכִינִי?
סוף מלכות צדקיהו שמלך אחרי יהויכין – והיא שנת חורבן הבית
387. מִי שֶׁבֶר אֶת שְׁתֵּי הַזְרוּעוֹת שֶׁל מִצְרַיִם ?
נבוכדנצר מלך בבל, ושבר כל זרוע (חוֹזֵק שֶׁל מִצְרַיִם) בִּשְׁתֵּי פְעָמִים נִפְרְדוֹת
388. זְרוּעַ מִצְרַיִם הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה. מִתִּי נִרְפְּאָה?
עוד קודם שהספיקה להרפה – נשברה הזרוע השנייה.
389. מִי יֵאֱנַח אֲנַחֹת לִפְנֵי מִי ? פֶּרְעָה לִפְנֵי נְבוּכַדְנֶצַּר.

פרק לא

- גאוות אשור וחורבנם, כמוסר לפרעה מלך מצרים.
390. הַנְּבִיאַת מֵתָאֵר אֶת גְּאוּוֹת אֲשׁוּר וְנִפְלִיתוֹ הַגְּדוּלָּה. אֵל מִי מְכוּוֹן הַנְּבִיאַת מוֹסֵר זֶה?

– בחורבן הארץ והמקדש, ובהגליית ישראל.

(או שהם עצמם עשו השבר, או שעזרו בכך)

414. מצרים: "לא ישכבו את גבורים"

ויהיו: "נפלים מערלים". הסבר!

שמצרים ועמים אלו לא ישכבו למות, כמו הגבורים שמתו במלחמה, שהיו מכבדים, ושמים את כלי מלחמתם תחת ראשיהם בקבר, אך הם, לא יזכו אפילו לכך. ועוד, שישאר עוונם על עצמותם שבקבר – ומיתת החרב שמתו, לא תכפר להם עוונם.

415. היכן יהיה השבר הגדול של הגויים?

בארץ חיים – א"י. שם הם עשו השבר

לישראל, ושם יהיה השבר שלהם

פרק לג

א. הנביא דומה לצופה העומד על החומה, ותפקידו להזהיר את העם מהרעה ולעוררם לתשובה, המתקבלת לפני ה'.
ב. ענשם של ישראל, שבטחו שירשו את הארץ ולא תבוא עליהם הרעה, בזכות שרבים הם (נשאו ק"ו מאברהם שהיה יחיד וירש הארץ).
ג. הזלזול הגדול של ישראל בדברי הנביא.

416. מי הוא ה- "צופה" במשל ובנמשל, ומה תפקידו?

במשל הוא המזהיר את העם מהאויבים, ובנמשל הוא הנביא המזהיר את העם מפורענות שבאה על עוונותיהם

417. מתי יבקשו את דם המתים מיד הצופה?

והאם הוא האשם היחיד בנפילתם

במלחמה?

כאשר הצופה לא תקע בשופר להזהיר העם;

וכמובן שהרשע מת בגלל עונו

418. האם הנביא צריך להוכיח אפי' כשיודע

שלא ישמעו לו? מדוע?

כן, "וואתה את נפשך הצלת"

419. כיצד יחיה אדם, שיש עליו פשעים

וחטאים?

ע"י התשובה יחיה, ובוזה ה' חפץ

420. מתי צדיק לא יזכרו צידקותיו?

כאשר יבטח בצדקותו, ויעשה עוולה

421. מתי רשע לא יזכרו רשעותיו?

כאשר ישוב מרשעו ויעשה משפט וצדקה

422. הסבר: "חבול ישיב, גזילה ישלם...!"

ישיב המשכון שלקח (כגון: כסות לילה של העני) –

403. הסבר: "ותגח בנהרותיך ותדלח..."

ותרפס נהרותם!"

שפרעה הוציא מים מנהרותיו מחוץ לארצו (שהוציא

חייליו, להלחם בעמים אחרים) ודרס והעכיר מי

הנהרות האחרים (עמים אחרים) – שיצא לכבוש

404. מי יעלה את מצרים בחרמו?

"בקהל עמים רבים" – הכשדים יעלו את מצרים

ברשת שיטלו עליהם

405. מי ישכון על מצרים,

ומי ישפיע מאכילתו?

העופות ישכנו, והחיות ישפיעו מאכילתו

406. "והשקיתי ארץ צפתך מדמדך". מה הציף

את מצרים בעבר, ומה יציף אותה בזמן

הפורענות?

מי היאור הטובים הציפו תמיד, וכעת דם הנופלים

יציף את מצרים

407. "וכסיתי בכבותך שמים". מה הנמשל

לכך שכל השמים פוסו בפעשן מצרים?

הנמשל הוא גדולתה של מצרים שנפלה.

(שכגודל הדבר הנשרף (מצרים) – כן ריבוי העשן)

408. מדוע, על פי המשל שהמשילו את

מצרים בתחילת הפרק, מצרים נענש?

פרעה נענש משום שהתנהג ככפיר אריות, (שיצא

עם נהרותיו – חייליו לכבוש עמים אחרים), ולא הסתפק

בשלטון "התנין" המושל בנהר שלו

409. מתי: "והשמותי עליך עמים", ועל מה

ישתוממו?

כשחרב נבוכדנצר תעבור לפנייהם בדרך למצרים,

ושישתוממו על גודל מפלתם, "ושנשדד" גאון

מצרים.

410. מדוע מי נהרות העמים שסביב מצרים,

לא ירמסו ויעברו עוד?

כי הכשדים לא ישאירו אדם ובהמה במצרים וכך

:"לא תדלחם (את נהרות הגויים) רגל אדם עוד..."

ואז נהרותם "כשמן אוליך" – שיהיו צלולים

כבראשונה

411. מי יקונן קינה זו על מצרים? בנות הגויים

412. את מי יורידו הכשדים (בנוסף למצרים)

לקבר?

אשור, עילם, משך, תובל, אדום, נסיכי צפון

(מלכי בבל) וצידון.

413. מה היה עוון עמים אלו?

"אשר נתנו חתית בארץ חיים" – שעשו שבר בא"י

כבוא השמש.

והגזילה שגזל ישיב לנגזל

423. "וַיִּפְתַּח פִּי וְלֹא נִאֲלַמְתִּי עוֹד".

ממתי נאֲלַם יחזקאל ומתי נפתח פיו?

מהשנה התשיעית (לגלות יהויכין) בעשור לחודש

העשירי – נאֲלַם כדבר ה' אליו (פרק כד פסוק

א, כו), ובשתי עשרה שנה (לגלות יהויכין) ⁴¹, בערב שלפני ה' בטבת – התנבא שלמחרת יבוא הפליט ופתח פיו לנבא לישראל.

ואכן, ביום ה' בטבת, בא הפליט להודיע שהעיר נפלה ביד בבל, ואמר כדברי הנביא.

424. מדוע בטחו יושבי הארץ שהם יִרְשׁוּ את הארץ?

שאם אברהם שהיה יחיד – ירש אותה, אנו

הרבים – וודאי שנירש!

425. אלו עוונות הזכיר הנביא שבנ"י עברו?

1. על הַדָּם תֹּאכְלוּ 2. וְעֵינֵיכֶם תִּשְׂאוּ אֶל גְּלוּלֵיכֶם

3. וְדָם תִּשְׁפְּכוּ 4. עֲמַדְתֶּם עַל חֲרָבְכֶם 5. עֲשִׂיתֶן

תוֹעֵבָה 6. אֶשֶׁת רַעְהוּ טִמַּאתֶם.

426. איזה שבועה נשבע ה' בעקבות מעשיהם הרעים?

"אם לא" – לשון שבועה (כמו: "אם לא כאשר דברתם

באזני כן אעשה לכם במדבר הזה יפלו פגריכם...") אלו

שבערים בְּחָרְבוֹת יפלו בחרב. אלו שבשדות

ימותו וחית השדה תאכלם. אלו שבמצדות

ובמערות ימותו בדבר.

הארץ תהיה שממה ויתבטל חוזקה ("גֹּאֲזֵן עוֹזֵה")

427. כיצד יִדְעוּ: "כי אני ה'?"

ע"י הפורענות שבאה על הארץ, כדברי נביאו!

428. היכן בד"כ לעגו העם לדברי הנביא?

אצל הקירות ובפתחי הבתים

429. האם כשישבו לפני הנביא ראו את לעגם

לדבר ה'?

לא. השחוק תמיד היה בהסתר

("אצל הקירות ובפתחי הבתים")

430. הסבר: "וַיִּבֹאוּ אֵלַיךְ כְּמָבֹא עָם!"

באו לשמוע באסיפה אחת – כאילו חפצים מאוד

לשמוע

431. למה דמתה בעיניהם הנבואה?

"כִּי עֲגָבִים בְּפִיהֶם הָמָּה עוֹשִׂים" – עושים הנבואה

בפיהם "כשיר עגבים" – כשיר של שחוק.

432. מתי יִדְעוּ שנביא אמת היה בתוכם?

בְּבֹאָהָ. כשתבוא נבואת הפורענות

פרק לד

ה' ינהיג את ישראל באהבה וברוב ברכה וטובה, ע"י מלך

המשיח מזרע דוד, ולא ירעו עוד את ישראל, רועי ישראל

הרשעים שלא דאגו לצאן.

433. מי הם הרועים וכיצד הנהיגו הצאן (במשל

בנמשל)

הרועים הם המלכים והשרים. במשל: היו

משתמשים בצאן הבריא – החזקה, שוחטים

ואוכלים אותו, ושאר הצאן – היה נפוץ בלי

שמירה, ונשאר למאכל לחיות. בנמשל: היו

עושים הרועים, ושאר העם היה נפוץ בדרכי

חטאים וע"ז, ולא הנהיגו לדרך טובה.

434. מה יהיה עונש הרועים?

שלא ירעו עוד את עמי

435. מי אם כן ירעה את ישראל? וכיצד?

ה' ית'. כבקרת רועה עדרו. .., ישפוט בין שֶׁה

בְּרִיָּה וּבֵין שֶׁה רְזָה (שֶׁה חֻזָּקָה שְׂמוּיָקָה לְחַלְשָׁה). ישים

עליהם לנשיא את מלך המשיח מזרע דוד, ולא

יהיו עוד "בְּלִימַת הגויים".

פרק לה

חורבן שעיר (אדום).

436. מי גר בהר שעיר ומה עונשם?

אדום. ועונשם שיהיה ההר שממה – שכולם יפלו

בחרב.

437. מה הסיבה לפורענות עליהם?

שהיתה להם איבת עולם על ישראל ושפכו את

דמם.

438. מתי עשו עוון זה?

בְּעַת אֵיָדָם – בזמן ובמועד הצער והפורענות של

ישראל כשברחו דרך ארצם הסגירו אותם

לאוייביהם, ובְּעַת עוֹן קָץ – בזמן שבא סופם והלכו

לגלות בגלל עוונם.

439. איזה שני גויים ושתי ארצות חָמַד אדום?

ארץ יהודה וארץ ישראל.

440. מִמֵּי היה אדום נשמר ביותר?

אם לא דָם שְׁנָאתָ – שנאת שופכי דמים ונשמרת

מהם.

441. במה יתמלאו הגְּאֵזוֹת והאפיקים? בחללי

חרב.

442. מה יהיה חוזק הכעס שיעשה באדום?

כפי שעשה בישראל וכפי שנאתו אותם וְעֲשִׂיתִי

בְּאַפְּךָ וּבְקִנְיָתְךָ.

⁴¹ הבית חרב באחת עשרה שנה לצדקיהו, באב (ראה מ"ב כה); ואיחר הפליט לבוא מאב ועד טבת, חמישה חודשים, ונכנסה שנת שתיים עשרה.

פרק לו

חזון תחיית המתים. ("חזון העצמות היבשות").

משל שני העצים שיהיו לעץ אחד – ששתי המלכויות

(יהודה ויוסף) יהיו תחת מלכות אחת (מזרע דוד)

454. כיצד נראו העצמות בבקעה ומדוע?

יבשות מאוד – שהן מזמן רב מאוד.

455. מה הם השלבים בתחיית העצמות

המתות?

1. וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גְּדִים 2. וְהַעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בְּשָׂר

3. וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר 4. וְנָתַתִּי בְּכֶם רוּחַ

וְחַיִּיתֶם

456. מאיזה צד באה הרוח? מ – 4 רוחות.

457. כמה אנשים מתים היו בבקעה?

חיל גדול מאוד.

458. מתי היה רעש?

כשקרבו העצמות אחת אל חברתה.

459. מי אמר: "בִּשְׂוֹ עֲצָמוֹתַיִנוּ. ... נִגְזְרָנוּ

לָנוּ"?

ומה תשובת הנביא לאמירה זו?

העם בגולה אמר שלא יזכו לגאולה – משום

שימותו ויבשו עצמותיהם עד הגאולה; והנביא

מנבא להם על תחיית המתים בזמן הגאולה.

460. מה יכתוב הנביא על שני העצים?

על עץ אחד: "לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבָרוּ,"

ועל העץ השני: "לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל בֵּית

יִשְׂרָאֵל חֲבָרוּ."

461. מה מסמלים שני העצים?

מלכות יהודה ומלכות ישראל

462. מי יהיו ל – "אחדים בידך"?

שני העצים יהיו בנס – לעץ אחד, אחרי שיקרבו

זה לזה.

463. מה הנמשל של חיבור העצים?

שה' יביא את מלך המשיח מזרע דוד, שימלוך על

בני כולם יחד.

443. הסבר: "בְּשִׂמְחָתְךָ לְנַחֵלֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל

עַל אֲשֶׁר שָׂמַמְהָ בֵּן אֶעֱשֶׂה לָּךְ...!"

כפי שאתה שמחת על שממת ישראל – כן

ישמחו בְּשִׂמְחָתְךָ.

פרק לו

נבואת נחמה להרי ישראל, שיתנו פירות ורוב ברכה

לישראל, ובני ישראל ישובו בעריהם.

גלות ישראל מהווה חילול ה' בין הגויים, וה' ית' יקבץ

אותם לארץ למען שמו, ויתן להם ריבוי טובה וברכה

בגשמיים וברוחניות.

444. מה תהיה הנחמה על השממון, הביזה

והשלל שעשו הגויים לישראל?

שהגויים עצמם יהיו לשממה ולביזה, וישראל

יתברכו וירבו.

445. "כִּי הִנְנִי אֲלֵיכֶם וּפְנִיתִי אֲלֵיכֶם וְנַעֲבַדְתֶּם

וְנִזְרַעְתֶּם". הסבר: "הנני אליכם!"

אל ההרים.

446. מדוע קראו הגויים לארץ: אוכלת אדם

וּמְשַׁבֵּלֶת?

שבתחילה נאבדו ממנה הכנעניים ולאחר מכן

ישראל.

447. מדוע גלו ישראל?

משום העבירות והע"ז של ישראל.

448. במה היו ישראל כ – "נידה"?

בכך שהיו רחוקים מה' בגלל חטאיהם.

449. מדוע היה "חילול ה'" בגלות ישראל

מארצו?

בכך שאמרו הגויים: "עם ה' אלו ומארצו יצאו" –

וקדושת ישראל היא רק בארץ ישראל.

450. מה הסיבה שה' יחזיר את ישראל

לארצו?

למען שם ה' – שלא יחולל, ולא בזכות ישראל.

451. כיצד יקדש ה' את שמו המחולל בגויים

בגלל גלות ישראל?

שה' יכפר לישראל על חטאיהם, יתן להם לב

בשר – לעבדו, וישיבם בארצם.

452. למה המשיל הנביא את ריבוי ישראל

באדמתו?

לריבוי הקרבנות שמביאים במועדים

453. "וְנִקְטַתֶּם בְּפְנֵיכֶם, עַל עֲוֹנוֹתֵיכֶם וְעַל

תֹּעֲבוֹתֵיכֶם". הסבר!

תהיו מתקוטטים בינכם לבין עצמכם, בגלל

עֲוֹנוֹתֵיכֶם וְתֹעֲבוֹתֵיכֶם.

472. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

473. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

474. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד

יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

475. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מא

נביאי,

476. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

477. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

478. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד

יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

479. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מב

נביאי,

480. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

481. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

482. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד

יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

483. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מג

נביאי,

484. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

485. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

486. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד

יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק לח

נביאי,

464. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

465. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

466. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד

יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

467. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק לט

נביאי,

468. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

469. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

470. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד

יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

471. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מ

נביאי,

487. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מד

נביאי,

488. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

489. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

490. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

491. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מה

נביאי,

492. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

493. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

494. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

495. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מו

נביאי,

496. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

497. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

498. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

499. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מז

נביאי,

500. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

501. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

502. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

503. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

פרק מח

נביאי,

504. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

505. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

506. כיצד נעמד יחזקאל? כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.

507. כיצד נעמד יחזקאל?

באה "רוח", ועזרה לו לקום.